

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBA CENTRUI ĮTEIKĖ \$10,000.00

Juozas Jurevičius

Š.m. balandžio 26 d. Balio Pakšto salėje įvyko metinė ALT Chicago skyriaus tradicinė konferencija, kurioje dalyvavo apie 30 įvairių organizacijų atstovai ir svečiai. Įžangos žodį tarė Chicago Tarybos pirmininkas Rimas Staniūnas.

Konferencijoje dalyvavo Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir pasakė reikšmingą kalbą. Priminė ALT istoriją ir jo paskirtį. ALT yra sudėtinė organizacija, nes jos užnugaryje stovi visa eilė organizacijų ir plačioji visuomenė, kuri remia Lietuvos išlaisvinimą iš okupanto. Šiuo metu yra daug pajėgesnių darbininkų, todėl reikia, kaip galint daugiau sustiprinti veiklą. Reikia di-

desnės propagandos ir beto eiti toliau už savos organizacijos ribų, jungtis su kitomis panašios krypties organizacijomis kaip tai ukrainiečiais ir kitais, kurių tikslai ir siekliai yra panašūs į mūsų. ALT turisto vėli visą galvą aukščiau visų kitų organizacijų. Baigdamas linkėjo Tarybai geros sėkmės.

Centro vardu konferenciją sveikino T. Blinstrubas, primindamas kad šiuo metu atrodo jog visuomenė dalinai yra lyg ir pasimetusi laisvinimo baruose, todėl reikia sustiprinti ALT veiklą, įtraukti daugiau jaunų žmonių. Kai kuri spauda jau gana per toli yra nuėjusi okupuotos Lietuvos reikalui.

Marquette Parko namų savininkų vardu sveikino Stakenas, pabrėždamas, kad Taryba yra pagrindinis veiksnys mūsų gyvenime ir reikia daryti visus žygius mus sujungti ir sustiprinti.

ALT pirm. R. Staniūnas padarė apžvalgėlę šios kadencijos metu nuveiktų darbų. Turėta visa eilė posėdžių, pasitarimų. Daug turėta kontaktų su amerikiečių spauda. Dalyvauta Pavergtųjų Tautų savaitės minėjime. Į banketą buvo pakviesta Vietnamo veteranai ir už juos sumokėta. Pareikštas protestas dėl sovietų steigiamų konsulatų. Surošyta liūdnų Birželio treminių minėjimas. Taip pat suuroštas Vasario 16-sios minėjimas, kuriame dalyvavo ir abu Illinois senatoriai ir pasakė kalbas. Pirmininkas dalyvavo Washingtone, kur matėsi su eile kongresmanų ir senatorių. Išgauta proklamacija iš miesto majoro ir gubernatoriaus Vasario 16-sios proga. Atlikta visa eilė smulkesnių darbų, kurie turėjo sąryšio su Lietuvos laisvinimo byla.

Iždo globėjų varduprašymą padarė M. Šimkus. Visos knygos vedamos tvarkoje. Konferencijos metu ALT Centrai įteiktas čekis 10.000 dolerių sumoje. Jį priėmė T. Blinstrubas ir padėkojo Chicago skyriui už tokį gražią ir didelę auką, kuri ugnies Lietuvos laisvinimo reikalams.

Ig. Andrašiusas perskaitė rezoliuciją, kurioje viename punkte aiškiai ir įsakmiai pabrėžta, kad Vasario 16 dienos proga surinktos visos aukos turi pagal nuostatą būti įtrauktos į ALT. ALT nesiskesina į Bendruomenės klėnę, todėl dabartinė LB Centro V-ba visai bereikalo ir neapgalvotai išimaisė į Vasario 16-sios dienos aukų rinkimą.

(Nukelta į 2 psl.)

PROGAI PASITAIKIUS

PREZIDENTAS NIXONAS PADARĖ TEISINGĄ SPRENDIMĄ

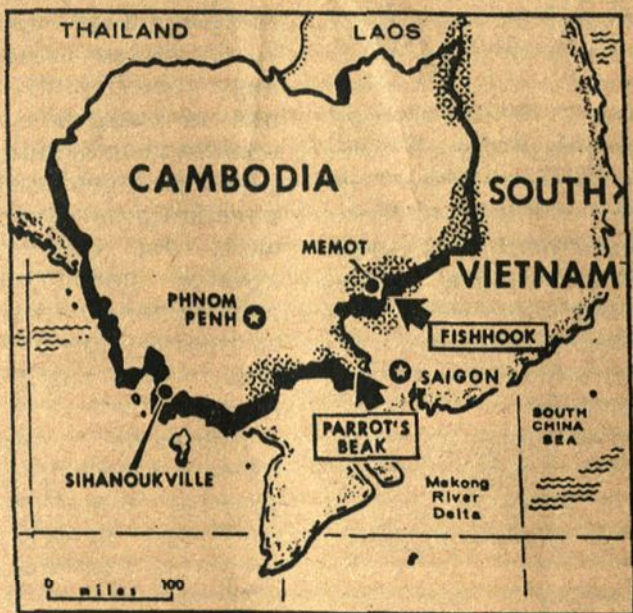
Vytautas Meškauskas

Atmetus visą gražbylystę iš prezidento Nixono praėjusio ketvirtadienio kalbos per televiziją paaiškėjo tik vienas faktas: administracija pasinaudojo susidariusia Cambodijoje politine situacija ir nutarė išnaukinti tame krašte įrengtas komunistų bazines, iš kurių jie puldavo pietinį Vietnamą. Amerikos tragedija slypi tame, kad tokią logišką žingsnį reikėjo aiškinti net 22 minutes.

Žinia, gali sutikti, kad karas iš viso yra anachronizmas, kad visa eilė ankstyvesnių sąvokų nūdien neteko savo buvusios prasmės ir t.t. Ir jei tokios nuotaikos įsivyravę pasaulyje, galimas daiktas, kad žmonija nuo to tik

laimėtų. Deja, tom nuotaikom leista pasireikšti tik vadinamam laisvam pasaulyje. Komunistų valdomoje dalyje joms nėra vietos ir už tai amerikiečiams tragišku supuolimu tenka, galutinai analizė, ginti teisę... raustis po savo namų pagrindais.

kos išeities, kaip apsiginklavus ir nė vieno žingsnio nežengiant atgal, laukti tolimesnės ateities išsirutuliojimo. Juk dar visai neseniai atrodė visai neįtikėtina, kad Cambodija atsisakys nuo savo neutralumo ir bandys pasipriešinti komunistams. Dabar tai įvykęs faktas ir faktinai amerikiečiai su pietų vietnamiečiais

Amerikiečių ofensyva Combodijoje

Esamom sąlygom pasitraukimas iš Vietnamo išsuktų visą eilę kitų agresijos aktų, nes kas gi skaitytųsi su Amerikos žodžiu, jei jis nebūtų paremtas ginklu. Imkime, pavyzdžiui, kad ir jautrią Artimųjų Rytų situaciją. Pagrindinė jėga ten yra JAV 6-tasis laivynas. Kas gi galės po pasitraukimo iš Vietnamo patikėti, kad jis bus, reikalui esant, panaudotas? O jei taip, reikia ir jį atitraukti! Kam laikyti kariuomenę Europoje, jei nebus ryžtasi ją panaudoti? Iš viso: kam priešintis bet kokiai agresijai bet kur, jei tas pasipriešinimas galėtų privesti prie atominių ginklų panaudojimo? Žodžiu, ta filosofija veda prie apsibratimo su mintimi, kad geriau tapti... raudonu negu netekti gyvybės.

Antra vertus, gali tapti raudonu ir vistiek neišgelbėti savo gyvybės. Už tat nėra kitos logiš-

puldami raudonuosius Cambodijos teritorijoje efektingiausiai padeda Cambodijai. Ginklų tiekimas tos valstybės ginkluotom pajėgom mažai ką padėtų, nes jie reikalauja ilgesnio pasiruošimo jų panaudojimui, o tam nėra laiko. Be to, ir formaliai tuos karo žygius nerišant su pagalba Cambodijai, tos vyriausybės paliekamos laisvos rankos. Eventualiai, ji net galėtų toliau vaidinti neutralią.

Tolimesnė ateitis priklausys nuo visos eilės faktorių. Visų pirma nuo karinio pasisekimo ar ne pasisekimo. Jei karo vadais sugebės išnaudoti savo turimą persvarą ir komunistų bazines sunaikinti, leidžiant viduriam Saigono kontroliuojamos teritorijos ruožui laisviau atsikvėpti (nuo Cambodijos sienos iki Saigono tėra vos 35 mylios dziunglių), amerikiečių tauta tai sutiks su dėkingumu. Jei ta-

PAMINĖJO 30 METŲ SUKAKTĮ

VIRŠUJE: Čiurlionio ansamblis, prieš 30 metų susiorganizavęs Vilniuje, praeitį šį šventę Clevelande savo namuose. Vidury tarp ansambliečių kompozitorius Alfonsas Mikulskis, vadovaujantis ansambliu nuo pat jo įsikūrimo dienos.

V. Plodžinsko nuotrauka

čiau, amerikiečių kariai nepaisant savo persvaros, nesusilauks pasisekimo, karto veiksmų kritika padidės ir Nixonas bus tik vieno termino prezidentas.

Rizika nemaža, tačiau laimėjimo šansai nėra

maži. Net ginklams tylint, gyvenimas yra nuolatinė kova. Politikams tai kasdieninė duona. Sprendžiant iš visko, ką mes žinome ir to kas žinotina tik vienam prezidentui, atrodo, kad Nixonas padarė vieninteliai galimą teisingą sprendimą savo krašto naudai.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS VARDU SUKVIESTA KONFERENCIJA 1970 m. BALANDŽIO 26 d. 2 val. p.p. BALIO PAKŠTO SALEJE savo posėdžio metu NUSPRENDĖ:

1) LIETUVIŲ LAISVĖS REIKALU: paliudyti besąlyginį angažavimąsi kovai dėl lietuvių tautos laisvių ir teisių.

2) Viešai deklaruoti lietuvių išeivių pareigą ir jų tautinę misiją pagelbėti lietuvių tautai jos dabartinėje nelaimėje.

3) Ginti okupanto varžomas ir prievartaujamą tautinę kultūros kūrybos laisvę ir ieškoti būdų ir priemonių suteikti okupuotos Lietuvos žmonėms objektyvią sampratą apie Vakarų pasaulio mokslą ir kultūrą.

4) Naudoti visas galimas pastangas ir priemones, kad būtų keliama pasaulio sąžinės pasipriešinimas okupantui.

5) Laisvieji lietuviai pagarbiai nusilenkdami pavergtųjų lietuvių žygiams bei kančioms, jų aukos bei ištvermės heroizmui, jų kūrybiniams laimėjimams, savo laisvu apsisprendimu ryžtasi tiems tautiniams uždaviniams, kurie pavergtam lietuviui neprieinami.

6) Kurti ir skatinti lietuviškoji visuomenė solidarumo, tarpusavės pagarbos ir gerų santykių džiuginančios atmosferą.

7) Apgailėstauja, kad ne visos organizacijos, skyriai ruošusios Vasario 16-sios minėjimus, yra įvykdžiusios sutartą tradicinį nusistatymą, patvirtintą praėjusiais metais Detroite įvykusio A. L. Tarybos Kongreso, kad Vasario 16-sios minėjimų visos aukos turi būti siunčiamos A. L. Tarybos Centrai. Vlikas yra išplėtas lietuvių Eltos leidimą įvairiomis kalbomis ir yra sudaręs labai palankią sutartį visiškai laisvoms radijo transliacijoms, kurios yra gerai girdimos ir klausomos Lietuvoje. Visa tai nebus įmanoma išlaikyti bei vykdyti be atinkamai padidintos A. L. Tarybos paramos Vlikui.

8) Reiškia didelius dėkingumo jausmus ir nuoširdžią padėką spaudai, spaudos ir radijo žmonėms, kurie prisidėjo prie laisvinimo darbo ugdymo ir plėtojimo. Širdingai dėkoja visiems klubams, draugijoms, organizacijoms ir pavieniams aukotojams, kurie savo aukomis įgalino CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBĄ atlikti užsibrėžtus uždavinius ir ta proga nuoširdžiai prašo ir toliau savo aukomis remti Lietuvos laisvinimo darbus ir žygius.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS
KONFERENCIJOS PREZIDIUMAS

Australijoje mirė Ant. Krausas

Iš Australijos gauta telegrama, kad ten Melbourne gegužės 2 d. po sunkios ir ilgos ligos mirė žurnalistas ir mokytojas Antanas Krausas, sulaukęs 65 metų amžiaus. Nuo pat moksleivių dienų jis buvo vyriausias, platino ir leido Vydūno raštus ir dabar turėjo paruošę spaudai visus jo raštus, kuriems ieškojo leidėjo. Australijoje jis aktyviai veikė skautuose ir bendruomenėje.

SKAITYTOJŲ PASTABOS IR NUOMONĖS

KEISTA BARĖNO KNYGOS RECEZIJA

Didžiai vertindamas Dirvos pastangas rimtai ir laiku svartyti visas mūsų kultūrinio gyvenimo apraiškas, niekaip negaliu suprasti, kaip galėjo atsirasti šio laikraščio 28 nr. M. Mateikos vardu pasirašyta K. Barėno knygos "Tuboto gaidžio metai" recenzija, daugiau primenanti grubų ir nevykusių feljetoną, negu literatūrinio veikalo vertinimą. Suprantu, kad esamos sąlygose surasti rimtą ir kompetetingą šiam darbui žmogų nėra lengva, bet tokiu atveju geriau palaukti kokią savaitę ar mėnesį, negu išsistatyti pajaukai ir padaryti neuztarnautą skriaudą knygos autoriui ir leidėjams.

M. Mateika tokiame uždaviniui nevykęs ir nepriaugęs ir tai jis pats parodo jau pačiais pirmaisiais recenzijos žodžiais:

"Žvilgtelėjęs į titulinį viršelį neradau žodžio, nurodančio žanrą. Romanas, apybraiža, atsiminimų pluoštas? Atsidūręs prieš tą mįslę, pradėjau vartyti puslapius ir tuoj prisiminiau vietas ir žmones, apie kuriuos buvau skaitęs Barėno novelėse... Taigi, prisiminimai mėginami išsprauti lyg ir būtinio romano rėmus".

Mįslė, kaip matome, per didelė, ir M. Mateika visai joje susipainiojo. Bet jis nenorėjo jos palikti neįsprendžios, ir štai jau turime naują literatūrinį žanrą -- prisiminimus, mėginamus išsprauti lyg ir būtinio romano rėmus... su kokių dar nesame susitikę ir, tur būt, niekad nesutiksime.

M. Mateika būtų geriau padaręs, palikdamas šią mįslę įspėti kitiems, šioje srityje pažėgusniems, o nuo šio vargo atlikusį laiką sunaudojęs geresniam recenzuojamos knygos pažinimui. Dabar iš recenzijos atrodo, kad jis, kaip pradėjo vartyti knygos lapus, taip ir pravarė visą knygą, niekur ilgiau nesustodamas, niekur neįsigilindamas ir netgi nepastebėdamas, kad ši Barėno knyga yra ne iš to, kurios tik praverčiamos, šiek tiek stabtelėjant tai pradžioje, tai per vidurį, tai pabaigoje.

Trumpai ir paviršutiniškai supažindinęs recenzijos skaitytoją su knygos turiniu, kaip jis jį suprato, ir keliais pagrindiniais veikėjais, M. Mateika drąsiai imasi kito daug sudėtingesnio uždavinio. Jis ima vertinti knygą.

"Kūrybinė fikcinė tikrovė ir žurnalistinė tikrovė nėra tas pats, -- mano recenzijos autorius. -- Jos sunkiai suderinamos ir, tenkinant abi, veikalas turėjo nukentėti. Tuo labiau, kad rašytojas pilnas prisiminimų, ir bemėgindamas juos visus išpaskoti, dažnai turi įkergti kurį visai nereikalingą epizodą, kuris praskiedžia veiksmą".

Kur M. Mateika šią žurnalistinę tikrovę randa šioje knygoje? Ar tik todėl ji čia turi būti, kad knygos autorius yra senas žurnalistas? Jei taip, tai būtų vėl keistoka pažiūra, nes knygoje žurnalisto Barėno nėra, ir apie kokius žurnalistinius atsiminimus jis čia kalba? Nejaugi atsiminti į praeitį ir knygoje atkurti seniau matytus vaizdus, išgyvenimus, susitikimus jau tik žurnalistika? Jei taip, tai šian-

dien mes neturėtume ne tik Katiškos, Pulgio Andriūšo, Balušio bet ir Vaižganto, kurių kūrybos betgi niekas žurnalistika nelaiko.

Juo toliau į girią, tuo daugiau medžių:

"Kenkia ir smulkmeniškumas, Teisybė, literatūroje turime "Thingismą" naują srovę, bet tas Barėniškasis, atsitiktinai patekęs į knygą, išblaško dėmesį, pasunkina skaitymą".

Kaip matome, čia jau praskamba kiek aukštu stiliumi, ir ar ne per aukštu. Na, tiek jau to. Bet jei M. Mateika rado barėniškų "thingismų", anot jo, pripuolamai atsiradusių knygoje, jis būtų gerai padaręs, bent porą nurodymas recenzijoje. Būtu bent žinoję, kas tie M. Mateikos "thingismai". Kai to nėra, ir vėl atrodo, kad šios išvados atsiradusios ne Barėno knygą skaitant, bet ją tik pavartant. Priešingu atveju M. Mateika būtų pamatęs ir supratęs, kad visi šie barėniški "thingismai" nėra koks pripuolamumas, o tik sąmoningai autoriaus pasirinktas pasakojimo būdas, kuriam autoriui ištikimas per visą knygą, ir kad Barėnui visos šios recenzentų erzinančios smulkmenos yra daug svarbiau, negu Gasitūno ir Julės romanas, piemens Ignaco išdaigos ar davatkos Vaitku vienės smulkios intrygėlės.

Tokios knygos, kuri visiems vienodai patiktų, dar niekas nėra parašęs, todėl M. Mateika gal ir be reikalo gąstauja skaitymo sunkumų. "Tuboto gaidžio metai" daug kam bus nuobodė ir sunkiai paskaitoma knyga, bet daug kas ją skaitys su malonumu ir gėrėsis kaip tik šiomis puikiomis smulkmenomis.

"Tačiau didžiausia silpnybė yra veikėjų anemiškumas -- skundžiasi M. Mateika. -- Jie neturi nė vieno kurio dominuojančio jausmo, dorybės ar blogybės, kur stumtų juos į veiksmą, pateisintų vieną ar kitą žygi".

Ar ne per keisti reikalavimai literatūrinį veiklą personažams? O jau atrodė, kad ir gerai, jog "Tuboto gaidžio metai" nėra kokia Chicago's gangsterių veiklos kronika ar koks kriminalinis romanas. Barėnas vaizduoja kaimą, kaimo žmogų ir jo kasdieninį gyvenimą, kuris toks nepalankus bet kokių aistrų prasiveržimui, ir ypač dar velyuose veikėjų metuose, bet kad šie žmonės būtų anemikai, čia jau recenzento kūrybinės vaizduotės padarinys. Pavyzdžiui, kad ir Gasitūnas, prie kurio ilgėliau sustojau ir recenzentas. Jo piršimasis Julei ir įdomus, ir gyvenimiškas, ir, kas svarbiausia, psichologiškai pagrįstas iki mažiausių smulkmenų. Tai, ko nepajėgė suprasti recenzentas, yra tragiškai sava kiekvienam kas antram senberniui ir kiek vienai kas antrai senmergei. Piemuo Ignacas, jei ir kiek per mandras pagal savo metus, betgi įdomus, gyvas ir psichologiškai pagrįstas ir išlaikytas iki paskutinių knygų eilučių. O taip pat ir visi kiti -- tikrininkai, pravažiujantis krautuvininkas žydas, siuvėjas, smulklininkas ir kiti veikėjai, nors parodyti tik prabėgimas, kiekvienas turi savo gyvenimą, savo pasaulį ir savo savitą žodį, ir pagaliau jie jau ne tokie kvaili, kaip atrodo recenzentui.

Išsimaiginęs M. Mateika staiga recenzijoje apstulbina savo smalsumu: "Neaišku, ir kodėl Gasitūnas nori vesti Julę: ar jis pasiilgęs draugystės, ar jo vyriškas instinktas dar labai tvirtas. Žodžiu sunku susigaudyti, kas tas Gasitūnas iš tikrųjų yra."

Per visą Barėno knygą Gasitūnas vaiklojasi po kaimus, svajodamas apie savo Julytę, slankioja apie bobinčius ir bažnyčią, kad nors iš tolo ją pamatytų einančią ar poterliaujančią, kalbina kaimynus ją pripirkti, netgi nusipirko ir garšų sarti, kad tik padoriau ją pavėžtyti per Vankos krūkštynas, ruošiasi statyti naują trobą, kad tik būnui ir marčiai būtų toliau nuo akių, nė iš tolo nesidairo į jokią kitą moterį, o recenzentui vis dar neaišku, vis

dar rūpi Gasitūno vyriškumas, Barėnas tikriausia nė nesuapnavo tokių klausimų, ir dargi laikraštį skelbiamoje recenzijoje.

Prisiplepėjęs per visą recenziją ir priplepėjęs tokių ir kitokių niekų, pagaliau baigdamas kaip ir dera geraširdžiui ir atlaidžiam tautiečiui, suranda bent kelis autoriui paguodos žodžius:

"Galima rasti visą eilę retų žodžių: gyslojo Ignacas pats vienas; nučerškina į bažnyčią, vyniodama, tūdeliodama savo vaikėlį, kalbėjo, melino; sparų vasnojimo garsas; šeberkštėtą dyglį širdin ir t.t."

Lyg ir recenzento nelaimė, nė vienas šių žodžių nėra retas, nė vienas kuo ypatingas, bet ačiū ir už tai. Bet ar tik nebūtų buvę geriau vietoj šių kelių pripuolamai iš knygos išpėsotų žodžių atkreipti skaitytojo dėmesį į nuostabią spalvingumą šių kaimų žmonių pokalbių, gyvenimo įvairumų ir papročius, o taip pat ir į nuostabią kalbos turtingumą ir gyvumą, kuo ši knyga yra viena iš gerųjų mūsų literatūroje.

V. Civiškas
Chicago

HARTFORD

JUBILIEJINIS KONCERTAS

Hartfordo mišriam chorui "AIDAS" sukako dvidešimt metų. Šis choro amželis ne taip jau lengvai pasiektas. Gimė okteto pavaldė, krikščinios vyrų choro vardu, o subrendo susimaišęs su moterimis, kaip muzikos specialistai sako pasidarė, mišrus choras. Šio choro didžiausi kaltininkai, tai muzikas Jurgis Petkaitis ir Jonas Kodis. J. Kodis sako, kad 1949 m. pasiekus šį miestą ieškojęs bažnytelės, kad padėkų Aukščiausiam už laimingą atvykimą į JAV. Na, ir vieną sekmadienį susirado lietuvių bažnytelę. Šv. Mišių metu girdžiu, sako jis, gražų lietuvišką balsą nuo vargonų pusės. Susijodamavau, lipu į aukšteses pamatyti balso savininką. Netikiai savo akimis, nagį, toks jaunas jaunikaitis, o turi tokį gražų balsą. Vargonus virkdo kaip virtuozas. Prisistatau jam ir sakau, ar nevertėtų ką nors daugiau surasti, kad nereiktų vienam vargti "aukštybėse". Jurgis Petkaitis atsako -- nieko dar nepažįstas, tai būtų sunkus darbas. Sakau -- imk mane į talką, padėsiu kiek galėsiu, o aš pats ir galiu šiek tiek "rėkti". Čia ir buvo sutarta "medžioti" bent keletą vyrų ir steigti okteta. Dviejų savičių bėgę jau buvo pradėtos normalios okteto repetacijos. Pirmieji okteto dalyviai dar ir šiandieną verčia dainos vagą mišriame chore, tai Jonas Kodis, Alg. Dragūnevičius, Matas Palubinskas, Kostas Jurkevičius ir Vaclovas Nenortas.

Choro dalyviai keitėsi, tai natūralu, tik gaila, kad neperdaug atsiranda jauniesni amžiaus dainos mylėtojų, nors paskutiniaisiais metais įstojo keletas vyrų ir moterų, kurie sustiprino choro eiles. Choro širdis, muzikas Jurgis Petkaitis laukia dainos mylėtojų papildant choro eiles, o ypač sugrįžtant veteranų dainininkų.

Hartfordo mišrus choras "AIDAS" nebuvo ir nėra vien tik sau. Jį mato kaimyninėse vietovėse: New Haven, New Britain, New York, Waterbury, Worcester, Washington, D. C. ir kitur. Hartforde choras dalyvauja visuose viešuose minėjimuose, gieda lietuvių

Sovietų šnipų Penkovskio užrašai

(Ištraukos iš knygos 'The Penkovsky papers')

... Sovietų valdžia var-toja šnipinėjimą milžinišku mastu. Taigi štai kas slypi po "taikingo sugyvenimo" skraiste: -- mes renkame žinias visur ir visada. Kasdien mes plečiame ir geriname jau ir taip iš-bujojusį šnipinėjimo aparatą... (81 pusl.)

... Trumpai, Sovietų Sąjungoje nerasi įstai-gos kuri neturėtų savo žvalgybos agento iš GRU (Generalinio Štabo) ar KGB (Saugumo). Užsieny gi, dauguma so-vietų ambasadų perso-nalo yra šių dviejų iš-taigų tarnautojai. Už-sieny Reikalų Ministe-rija ir Užsienio Preky-bos Ministerija kaip to-kios egzistuoja tik Maskvoje. Užsieny, vis-kas yra GRU ir KGB kontrolėje. Vakarai ban-do pagerinti santykius su Sovietais diplomatinė-mis priemonėmis. Gai-la tik, kad mės iš viso neturime netgi diplo-matų, kaip juos supran-ta Vakaruose. Mes dir-bame įvairiausi darbą, išskyrus diplomatinį... (83 pusl.)

... GRU žvalgybos dar-bas paskirstytas į tris svarbiausias dalis: 1) Strateginė žvalgyba, 2) Operacinė žvalgyba ir 3) Kovos žvalgyba.

Organizaciniai, GRU šitaip sutvarkytas:

1-sis Direktoriatas, -- Nelegalūs agentai; 2-sis -- Strateginė žval-gyba Europoje; 3-sis -- Strateginė žvalgyba Anglo-Amerikoje; 4-sis -- Strateginė žvalgyba Art. ir Tol. Rytuose; 5-sis -- Diversija ir sa-botažas; 6-sis operaci-nis Direktoriatas, -- pa-sienio žvalgybos postai.

Informacinis Direkto-riatas: įvertina, apdirba ir paskelbia gautas iš užsienio agentūrų ži-nias; taip pat tvarko slap-tą archyvą.

Jūrų žvalgybos Direk-toriatas, dabar susiau-rintas tik koordinuoti ži-nioms apie priešų laivy-nus.

Afrikos strateginė žvalgyba.

bažnyčioje, o kartais talti-ninkauja ir kitoms organi-zacijoms jų parengimuose.

Šiuo metu choras, švėsda-mas savo dvidešimtmečio jubiliejų, pasikvietė į talką Philadelphiajos mišrų chorą "VILTĮ" ir rengia didžiulį koncertą, lyg tai būtų, ma-žoji dainų šventė, nes choras "VILTIS" išpildys mu-ziko Br. Budriūno kantatą skirtą "Mokytojiui" pagerbti.

Hartfordo ir apylinkių lietuviui kviečiami š. m. ge-gužės mėn. 9 d., 7 val. 30 min. po pietų atsilankyti į Amer. Liet. Pil. klubo pa-talpas, 227 Lawrence St., Hartford, Conn., išgirsti naujų dainų su solo parti-jomis, abu chorus dainuo-jant bendrai ir atskirai ir pamatyti kiek choro daly-vių įdėta darbo, o muzikų -- Jurgio Petkaičio ir Leo-no Kaulinio -- rūpesčio ir kantrybės. Po koncerto bus šokiai. Gros Radianovo ka-pela, o bufete bus įvairiau-sių užkandžių ir gėrimų. (vñ)

Mokslinė - techniška žvalgybos sekcija.

Susisiekimo sekcija (slapti kodai)

Draugingų Sovietų Res-publikų sekcija -- renka žinias jų tarpe.

Užsieny santykių skyrius. Tai operacinė sekcija kuri užsimaska-vus Gynybos Ministeri-jos priedanga tvarko vis-us ryšius su svetimša-liais taip vadinamu "ofi-cialiū būdu"... (86 - 87 pusl.)

... 1-sis Direktoriatas -- nelegalių agentų, at-sakingas už giliai užsi-maskavusių agentų tink-lą Vakaruose. Siūnčia-mas užsienin kaipo "ne-legalus" t.y. užsimaska-vęs agentas nebūtinai yra sovietų piliečiu ar karininku. Jis gali būti bet kurios šalies pilie-čiu (kooptuotas agentas). Prieš karą dauguma ne-legalių agentų buvo už-sieniečiai. Bet užsienie-tis, kuris neturi giminių Sovietų Sąjungoje, yra daug sunkiau sukontro-liuojamas.

Paskutiniaisiais me-tais GRU treniravo daug kariškių ir civilių tikslu pasiųsti juos užsienin kaipo "Rezidentus" (Ne-legalių agentų būrelis va-das užsienyje). Tie Re-zidentai išvyksta apsi-rūpinę nesugriaujamais asmens dokumentais.

Visi svetimšaliai, už-verbuoti Sovietų žvalgy-bon, turi pasirašyti pasi-žadėjimą jog areštuoti niekuomet neatidengs sa-vo ryšių su Sovietais. Vi-si nelegalūs yra instruk-tuoti geriau nusižudyti negu prisipažinti. Vien-as iš žvalgybos tinklo užsienyje uždavinių yra pašalinti agentus kurie nereikalingi, juos nužu-dant. Jei bijoma, kad agentas perdaug plepa, arba jo nervai irsta, ar-ba tiesiog jei jis per daug žino, -- jis nugalabi-ja-mas.

Nelegalūs agentai JAV-se turi didžiausios svarbos. 3-me GRU Di-rektoriats Maskvoj yra specialus kambarys kur trys technikai dieną ir naktį palaiko su jais nuo-latinį ryšį. Tie užmas-kuoti agentai naudoja specialius radio aparatus. Pav. nuperkamas Amerkos gamybos pa-prastas aparatas, jis per-dirbamas kad priimtų specialias radio bangas ir tuo būdu niekas nega-li įtarti jog tai šnipinė-jimo įrankis.

Kaip taikytų, agen-tai turi įsijungti į visuo-

meninį gyvenimą: pri-klausyti klubams, drau-gijoms. Pinigai jiems deponuojami mažesniu-se bankeliuose, kurie ne-taip sekami... (90-92 pusl.)

... GRU agentų veikla nesitenkina vien šnipinė-jimu. Čia įeina ir naujų agentų verbavimas, jų treniravimas, reziden-tūros organizavimas ir pagaliau pačios opera-cijos.

Verbavimo procedū-ra ilgoka: pirma reikia numatyti tinkamą kan-didatą, nuodugnai pažinti jo motyvus, kruopš-čiai išstudijuoti visus jį liečiančius faktus. Kuomet operacinis val-dininkas įsitikina jog kandidatas tinkamas, jis turi visgi dar gauti Maskvos sutikimą. Vi-sa procedūra trunka ke-letą mėnesių, kartais ke-letą metų, kol naujas agentas būna paruoš-tas veiklai. Kandidatų su-radimas skaitomas be galo svarbiu ir sunkiu uždaviniu. Kartais ieš-kojimui pašvenčiama ke-leta metų. Pasitaiko, kad į lokalinę Residen-tūrą iš Masvos atsiun-čiamas verbavimo spe-cialistas. Jis turi būti kosmopolitas, žinąs ke-lias kalbas, pažįstas už-sienį ir kitus dalykus, kuriais paprasti sovietų pareigūnai nesidomi: Va-karų literatūra, menas, sportai ir pan. Tokio spe-cialisto būdas be galo svarbus. Jis turi mokėti apsieiti su žmonėmis ir igauti jų pasitikėjimą.

Kandidatų ieškoma ir subuvimuose, minėji-muose, kortų lošimuose ir pan. progomis, o taip pat ir iš pripuolamų pa-sikalbėjimų. Įvairūs ar-tistai (aktoriai, daini-ninkai, muzikai, šokėjai ir kiti) yra labai mielai naudojami beieškant nau-jų agentų, nes jiems prie-inami aukšti visuome-nės rateliai. Dabartiniu metu yra labai didelis skaičius tokių artistų ku-rie palaiko ryšius ne tik su sovietų agentais už-sienyje bet ir žymiais mokslo ir valdžios as-menimis (95 pusl.)

(Bus daugiau)

MACHINISTS

EXPERIENCED PREFERRED ON MILLS & LATHES

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Steady work. 50 ¢ hour work week. Fringe benefits.

WEBCO MACHINE PRODUCTS

10001 MEECH AVE. CLEVELAND, OHIO

(29-35)

CHICAGOS

LIETUVIŲ TARYBA

(Atkelta iš 1 psl.)

Tuo ji save nuvertino bendruomenės narių tarpe.

Kun. Stašys trumpai priminė, kad ALT dar-bas nėra lengvas, bet reikia veikti, nes Lietu-va okupuota ir ALT pa-grindinis tikslas tą oku-paciją likviduoti.

Konferencijos metu su-rinkta nemažai aukų. ALT Chicago's skyriui 1970/71 kadencija vado-vauti iš eilės perėmė A.L.R. Katalikų Fede-racija.

Konferencija baigta Tautos himnu.

recenzentui vis dar neaišku, vis

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIKŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBA REDAKCIJA NEATSAKO.

REIKIA KANTRYBĖS

Mažų tautų kelias į laisvę reikalauja daug kantrybės. Ne visados galima tikėti į gražias deklaracijas, Chartas, tautų apsisprendimo teises, ir kovą už pavergtuosius. Dvidešimtajame amžiuje melo menas rūpestingai įklostomas į gražiausių žodžių tiradą. Nežinome, kada vėl istorija bus palanki mūsų tautos laisvės siekimams. Užtai prasminga šia proga pakalbėti apie tai ko nepraradome ir neprarasime. Okupantas gali išbraukti Nepriklausomybę iš kalendorių ir istorijos vadovėlių. Tačiau niekada jis negali išbraukti iš sąmoningos tautos galvos jos valstybingumo idėjos.

Kiekviena idėja turi būti subrandinta gilių minčių įtampos procese. Vėliau turi būti jos pasekėjų mintimis skatinama ir jų pasišventimo auka tobulinama. Jei šitie faktoriai bus pildomi idėja nepasens ir visados jos pasekėjams bus sunkiame kelyje šviesus žibintas. Visus čia suminėtus savumus turi Lietuvos laisvės idėja ir dirbamas darbas jai pasiekti yra paženklintas gražiais mūsų norais ir troškimais. Sakoma, idėjos, tautos ir valstybės miršta tada, kai dėl jų nebe-kovoja ir jų kamieno šaknų nebe-gaivinama šviesiu minčių šiluma ir reikalui esant nebe-palaistoma kraujo auka.

Iš šitokio samprotavimo išplaukia logiška mintis, kad mes savo politinę veiklą turime grįsti: vienybe, tolerancija ir susikūrusia tradicija.

Vienybę reikia suprasti moraline prasme. Ryškus pavyzdys moralinės vienybės gali būti kovojančių karių dalinys mūšio lauke. Dalinys gavęs įsakymą pasitraukti į naujas pozicijas savo sužeistų draugų nepalikta aklam likimui, bet juos pasiima kartu su savimi, nebudami savo gyvybei mirtino pavojaus.

Tolerancija, tai nėra abejingumo reiškiny, bet ji yra išipareigojimas kovoti už kiekvieno teisę į savitą tiesą ir savo gyvenimą. Tradicija, -- tai nusistovėjusių papročių derinys, kurie saisto mūsų moralę ir sąžinę, ieškoti žmoguje žmogaus tarpusavio humaniškam bendradarbiavimui.

Tarpusaviniai ginčai ir tariami parlamentariniai žaidimai nei sprindžiu nepriartins Lietuvos laisvės. Bet jaunieji turi suprasti ir vyresniųjų nugastavimus, kai turime visą laisvinimo

darbą suvesti į išorės apsirėikimus, pamirštant senasias politines ir visuomenines organizacijas, tarytumei jos nieko ir nebereikėtų. Jų reikšmės reikia ieškoti tautinių tradicijų gynime ir saugojime ir, svarbiausia įtaigojime, kad turime giliai ir tikrai žinoti, ko siekiame kai išeiname į gatves. Jei sakysime, lietuvių kalba bus pamiršta, ar netapsime tarytumei svetimieji, kovojantys už idealus, kurių patys nebevykdome? Sąmoninga politinė veikla reikalinga sąmoningų žmonių. Jų ugdymas yra pats svarbiausias visų -- politinių, visuomeninių, profesinių ir pasaulėžiūrinių -- sąjūdžių uždavinys.

Šiandien eiliniam lietuvių visuomenės nariui kyla klausimas, kad lietuvių visuomenė nėra "nei žmogus, nei žmonių grupė", o institucijų bei jų atstovaujančių asmenų visuma. Pagal šią tezę ALT yra visumos kūno atspindys. Kitais žodžiais tariant mūsų lietuviškoji visuomenė yra susidariusi iš savo viešosios tvarkos ir jos iškilųjų ekspertų, arba vadovų, kurių aukščiausias tikslas turėtų būti, -- tarauti lietuviško žmogaus ugdymo ir auklėjimo darbui. Tik sąmoningai išugdytas ir politiškai subrendęs žmogus galės tęsti laisvinimo darbą iki galutinio laimėjimo.

Labai neišmintingas ir nedemokratiškas elgesys, kai sakysim, 14 ir 12 asmenų, skirtingos pažiūros išsiskiria ir nebesurandama visiems pakantaus ir priimtino kompromisinio sprendimo. Su gera vidine nuotaika turiau pastebėti, kad man vadovaujant ALT Chicago skyriui šitoks reiškinys nepasikartojo. Tikiu, kad ir po manęs ateinančiam vadovauti naujam asmeniui šis žeminantis demokratijos sampratą nuosmūkis nepasikartos. Demokratinis žaismas ir darnus sugyvenimas skirtingų pažiūrų ir skirtingų pasaulėžiūrų asmenų rodo, kad Chicago Lietuvių Tarybos nariai yra pasiekę aukštą politinio subrendimo laipsnį. Todėl drąsiai lietuvių visuomenė gali ja pasitikėti ir jos dirbamą politinį darbą be kompromisų ir toliau remti.

Lietuvių visuomenės idealai turi būti pagrįsti aukščiausiu tautiniame klausime autoritetu -- tautine sąžine. Todėl lietuvių visuomenės kūnas, arba jos narių visuma turi būti giliai įsiti-

Gyvataro šokėjai išpildo kadrilį.

GYVATARO DVIDEŠIMTMETIS

Gražiai išleistam dvidešimtmečio proga leidyne, Hamiltono Gyvataro vadovė Genovaitė Breichmanienė rašo: "Lietuva nepaprastai turtinga liaudies menu, ku-

K. BARONAS

mą jis traukia, vilioja; todėl jaunimas šoko ir šoks.

Tu, tremtyje augantis jaunime, išmok pažinti

100 šokėjų, kurie gražiai L. Verickaitės praves-tą koncertą užbaigė bendru "Kalveliu". Ir virš 750 žiūrovų negailėjo jiems katučių už pulkinius (ne stilizuotus!) kostiumus (vyrai net su naginaitėmis) už žinoviškai ir meniškai atliktus šokius. Be abejo, čia didžiausias nuopelnas tenka vadovei G. Breichmanienei, kuri nuo 1950 m. vadovauja Gyvatarui, padedant vaikų grupės vadovei Irenai Jokubynienei, jaunesniųjų šokėjų grupės -- Vidai Paškevičiūtei ir Silvijai Martinkutei.

Nenuostabu, kad po koncerto sveikintojai -- mons. J. Tadarauškas, gen. Lietuvos konsulas J. Žmuidzinai, PLB švietimo k-jos pirm. A. Rinkūnas, KLB-nės KV pirm. dr. S. Čepas, Hamiltono LB pirm. A. Juozapavičius, Delhi, Jau nimo choras, Aukuras, Toronto Gintaras, Londono ansamblis Baltija, net iš Vokietijos telegramom ir t.t. ir t.t. linkėjo grupės -- atsiprašau -- ansamblio, vadovei ištvermės jos lietuviškam darbe, įteikdami gėles ir dovanas. Vadovė G. Breichmanienė, sujudinta tokiu pagerbimu, su ašarom akyse galėjo ištarti tik trumpą ačiū...

Be tautinių šokių, programoj dar dalyvavo visuomet mielai laukiamas sol. V. Verickaitis ir pirmą kartą Kanadoje girdėta iš Philadelphiajos V. Bendžiūtė, pažįstama tik iš lengvo muzikos žanro plokštelių. Ar nevertėjo viešniai iš JAV dainuoti priemikrofono, atsistojant arčiau rampos, kadangi net

Genovaitė Dumčytė-Breichmanienė, Hamiltono tautinių šokių grupės "Gyvataras" vadovė ir mokytoja.

ris kalba pakelės smūkeliuose, skamba kanklių garsuos, aidi dainose ir sutartinėse, prazysta kanklių garsuos, aidi dainose ir sutartinėse, prazysta audinių raštuose bei deriniuose ir jaunatviškai spontaniškai išsiveržia tautiniu šoku. Šokis tai žaismas, šokis -- šelmystė, šokis -- jaunatviška džiaugsmo gaida... Todėl jauni-

ir pamilti savo protėvių palikimą. Lietuviška daina ir šokių džiugink kitus, džiaukis ir didžiulis pats, nes liaudies menas tai turtas, kurio nesusinaikins karas, kurio negali išplėsti okupantas, kurį kaip ir meilę savai kalbai bei kraštui išsaugojo jūsų tėvai ir dabar perduoda jums. Tegul lietuviška kalba, daina ir šokis jungia mus, o pasauliui liudija, kad esame sena, kultūringa ir gyva tauta".

O kad esam sena, kultūringa ir gyva tauta, tai įrodė Gyvataro šokėjai netik Hamiltone, rytinėje ir vakarinėje Kanadoje, bet ir Europoje, kur Hamiltoniečiai buvo pasiųsti Kanados vyriausybės, atstovauti klevo lapo kraštą tarptautiniam festivalyje Prancūzijoje, 1968 m. rugpjūčio mėn. 10-16 d. Tiesa, Gyvataras save kukliai vadina tautinių šokių grupe. Tačiau tai ką pamatė scenoje jo dvidešimtmečio gyvavimo proga surengtam koncerte -- jau kuklaus "grupės" vardo neužtenka! Tai jau tikras ansamblis, (ar nevertėtų pagalvoti apie tautinius instrumentus?) nes didžiulė Hamiltono Scot Park gimnazijos scena, sunkiai sutalpino virš

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Solženicinas kovoja dviejuose frontuose.

Jis spaudžia sovietų pareigūnus atsakyti klausimą "Kodėl atsisakote spausdinti mano raštus Rusijoje?" Ir apsaugoti savo kūrinius nuo nelegalaus spausdinimo vakaruose jis pakartotinai, nors ir be pasekmių, prašo sovietų rašytojų sąjungą apsaugoti jo autoritais teises.

Ir dabar, kada Solženicinas išmestas iš rašytojų sąjungos, ji pasamdė šveicarų advokatą, Fritz Heeb, kovoti prieš, kaip jis pavadino jo "darbų iškraipymą ir eksploataciją".

Solženicinas išgarsėjo 1962 metais kada Nikita Chruščiovas leido Rusijoje spausdinti jo romaną "Viena diena Ivano Denisovičiaus gyvenime", kur vaizdžiai paduodamas Stalino laikotarpio darbo lagerio gyvenimas.

Bet jau 1966 metais Solženicino kūryba buvo uždrausta. Jo rankraščiai, anksčiau atiduoti leidykloms, pradėjo nelegaliai eiti iš rankų į rankas.

Kitus rankraščius KGB atėmė iš autoriaus. Rezultate, eilė romanų, novelių, eilėraščių ir dramų, atsirado vakaruose, skleidžiamų neaiškių tipų, save prisistatančių Solženicino igaliojiniais. Sakoma, yra ir autentiškų Solženicino rankraščių vakaruose, išgabentų turistų. Ir, žinoma, yra pačios slaptosios policijos skleidžiamų tariamų rankraščių, stengiantis sukelti naujos kaltinamosios medžiagos prieš autorių, nes sovietų kriminaliniai įstatymai draudžia spausdinti "antisovietinę literatūrą".

Sekantį kartą: Solženicinas -- žvakė vėjuje.

pirmose eilėse balsas buvo sunkiai girdimas -- o ką kalbėti apie salės galą?... Bendrai, V. Bendžiūtei dar reikia idėti daug darbo į dainavimą, pereinant daugiau į kabaretinio pobūdžio programą, pritaikant jai priemūšų šeštadieninių įvairių pasilinksminimų, (Nukelta į 4 psl.)

Gyvataro šokėjai šokių stikuryje.

J. GRAUDA

Afrodytė Plumpaitė (J. Cijunelienė) skelbiama geriausia aktorė ir priima "oskarą" iš filmų akademijos prezidento V. Vijeikio, V. Kauliaus, SJ nuotrauka

Lietuviški 'oskarai'

Pagaliau ilgai laukta V-sios Tautinės Stovyklos filmo premjera jau realybė.

Premjerinė publika nekantriai laukė kada užtems šviesos ir sumirgės baltoje drobėje spalvoti vaizdai. Bet štai scenoje pasirodo V. Namiakas ir skelbia, kad filmo premjeros proga įvyks ir lietuviškų filmų "oskarų" įteikimo šventė. Iškviestas filmų akademijos prezidentas skelbia visą eilę garsių aktorių vardų nominuotų geriausios aktorės titului. Atplėšus voką, kad geriausia aktore išrinkta Afrodytė Plumpaitė, kuri nedelsdama klupdama per laiptus atsiranda scenoje ir priima savo auksinį "oskarą". Dėkoja prezidentui, dėkoja publikai, dėkoja Oscar majeriui, ir žada niekad su "oskaru" nesiskirti kiek tik gyva bus.

Seka geriausių filmų nominacijų skaitymas. Nominuota buvo: "Mano tetos vardadienis" -- pagamino geras sūnėnas, "Mano šeimos atostogos" -- pagamino tėvelis, režisavo mama; "V-jį Tautinė Stovykla" -- pagamino Lietuvių Skautų Sąjunga, režisavo, operavo ir fotografavo A. Kezys, S.J. Atidarius voką paašikėjo, kad "oskarą" laimėjo "V-jį Tautinė Stovykla". Iškviestas šio filmo kūrėjas A. Kezys, kuriam ir tenka

"oskaras" už geriausią filmą. Čia vėl pasirodo V. Namiakas ir praneša, kad gana juokauti ir dabar Lietuvių Skautų Brolija rimtai nori atsidėkoti filmo autoriui už jo didelį darbą. Iškviestas Lietuvių Skautų Brolijos Vyriausias Skautininkas (buvęs), Vl. Vijeikis įteikia ordiną "Už Nuopelnus". Iš jo žodžio paašikėja, kad filmas turi visus Holywoodo privalumus, nes pralenkė numatytą biudžetą 40 kartų.

Ir štai ekrane sumirga vaizdai, pasigirsta dainos, pasikalbėjimai ir visi kiti stovyklos garsai. Nejučiomis prabėga 100 minučių. Tiems, kurie dalyvavo tai gražiau-

Lietuvių Skautų Brolijos Vyr. Skautininkas (buvęs) Vl. Vijeikis vainikuoja filmo kūrėją A. Kezį, SJ. A. Jelonio šaržas

si prisiminimai. O kurie nebuvo galėjo pajusti bent dalinai tą gražų vienos vasaros įvykį, kuris paliko neišdildomus išpūdžius visiems.

Filmą mačiusieji buvo sužavėti gražiomis spalvomis, taiklia režisūra, geromis fotografijomis, vaizdingumu ir nuotaika. Visi kalbėjo, kad tokio pobūdžio filmas lietuviškame gyvenime bus pirmasis.

Kur netik buvo pavaizduota visas įvykis, bet taip pat sugebėta įvilkti į gražią meninę formą. Neveltui tad Chicagoje jau buvo rodoma keletą kartų. Rodoma kaimyniniame Cicero.

Daugeliui pageidaujant filmas vėl bus rodomas gegužės 10 d. 7:30 vakare Jaunimo Centre. O paskui jau kelias po visą pasaulį.

A. Survila

PAGERBTAS POVILAS DARGIS

Balandžio 25 d. Marquette svetainėje, Chicagoje, SLA 228 vien tik vyrų jaunutė kuopa, įsikūrusi vos tik prieš du metus, suruošė jaukų ir kultūringą pobūvį-banketą, kuriame dalyvavo tikrai daug lietuvių ir būrelis nelietuvių. Ši SLA vyrų kuopa tikrai veikli, parodžiusi daug judrumo ir žadanti ateityje dar veikliau pasireikšti.

Šio banketo vyriausias tikslas buvo pagerbti ilgametį ir nenuilstantį kultūringą visuomenininką SLA prezidentą Povilą Dargį, kuris savo nuveiktais visuomeniniais darbais tikrai užsitarnauja didelės pagarbos.

Programą pradėjo trumpu įvadu kuopos pirmininkas P. Dervinas ir paašikines šio subuvimo tikslą pristatė vakarui vadovauti S. Molį, kuris labai tiksliai tik šioms pareigoms. Taręs atitinkamą žodį, pristatė kelis svečius, kurie savo trumpais pareiškimais sveikino sukaktuvininką linkėdami jam geriausių sėkmių.

Tinkamai pristatytas garbės svetys SLA prezidentas Povilas Dargis trumpai kalbėjo angliškai, nes buvo nelietuvių, o ilgesnėje savo kalboje išdėstė SLA nuveiktus darbus, suminėdamas eilę žymesnių narių nuopelnus ir gyvai nupiešė SLA reikšmę mūsų išeivijos gyvenime.

Apie tarybinio žmogaus šakotumą

Vos tik mes patyrėme, kad Vilniuje pasirodė naujas žurnalas, vardu Nemunas, mes pasikesinome tuo pat gauti leidinį.

Bet New Yorko tarpininkavimo įstaiga mums atsakė:

-- Tas žurnalas neišleidžiamas į užsienį. Smulkesnio paašikimo nebuvo, ir tai, savaime aišku, kurstė kaip šatriukai laužą, mūsų visai pateisinamą smalsumą.

Ilgų distancijų kabelis surišo mus su Nemuno redakcija.

-- Negavę žurnalo, nes tarpininkai teisinasi negavę, norime ką nors patirti apie jūsų leidinį. Ar jis bus bent panašus į Novyj Mir, kur Tvardovskis praleido ir Solženiciną?

-- Ne, -- kategoriškai atkirto iš Vilniaus. -- Jūs klystate. Novyj Mir, kurį jūs minite, jau sutvarkytas. Nuokrypos į liberalinį sferą pašalintos, Tvardovskis pašalintas, Solženicinas išmestas iš Rašytojų sąjungos... Ir kodėl gi mes turėtumėm kartoti nuokrypas, schizmas ir išeiti iš kelio į takelį. Mūsų Nemunas srovina galinga vaga.

-- Atleiskie, pasakėme, -- mes nė nepagalvojome jus provokuoti. Mes tik galvojame, jeigu atsiranda naujas leidinys, jis ir turi būti naujas savo prigimtimi. Negi jūs kartosite Pergalės arba Švyturi protarybinį konservativizmą?

-- Jūs vėl nesuprantate Nemuno naujumo. Jis gaivus naujais aptiktais aspektais. Štai mes aprašome kino aktorę Joaną Šimkutę. Apie ją niekas nežinojo mūsų krašte. Dabar mes ją iškėlėme, nes ji tokia reikšminga savo artistine veikla lietuviškai emigracijai.

-- Bet gi tos panos reikšmę lietuviškai emigracijai gali ižiūrėti tik pilietis po geros porcijos prie baro, mums teko pasakyti gana drastišką priešpriešą.

-- Mes iškėlėme lietuvių kalbos vertimuose Vitmeną ir Meilerį, atsakė mums iš Vilniaus.

Čia mes ilgai negalėjome susiprasti. Laikas bėgo, pasikalbėjimo sąskaita didėjo.

-- Kas tas Vitmen ir Meiler? Kas jie tokie? Ar ir jie reikšmingi lietuvių emigracijai, kaip panelė Šimkutė? Kas tie Vitmen ir Meiler? Ir kodėl, kalbant apie naujo žurnalo turinį, būtinai vis painiojasi lietuviškos emigracijos problemos?

Tik po ilgo gaišto paašikėjo, kad Vitmen ir Meiler yra amerikiečiai rašytojai Walt Whitman ir Norman Mailer.

-- Mes rašome ir apie lietuviškos emigracijos literatus, pasakė mums iš Nemuno redakcijos. O, mes esame šakoti ir tolerantiški. Be reikalo mums įmetate Novyj Mir kabliuką. Žodis Novyj ir naujas mūsų leksikone nėra jau populiariūs žodžiai.

Dėmesys emigraciniam literatui, savaime aiškum, mums buvo lyg balzamas ant žaizdos.

-- Kas ten toks rašo apie emigracinius literatus? -- mes paklausėme.

-- Vytautas Kazakevičius, atsakė mums su aplombu iš redakcijos.

-- Bet gi, -- mes ėmėme mikseti, -- jis, taip sakant, yra sporto korespondentas. Jis gi, taip sakant, yra krepšinio bei tinklinio žinovas.

-- Ar jūs esate susipažinęs su Vladimiro Iljičiaus tezėmis?

-- Ką jūs turite galvoje? -- mes nustebome.

-- Amžinas Lenino tezes? -- atsakė iš Vilniaus.

Tai nusakymas, kad kiekviena "kucharka" gali tvarkyti valstybę.

-- Kucharka? -- mes vėl pakartojome, nes žodis skambėjo keistai ir egzotiškai. Kukarka? Kukorė? Virėja?

-- Visiškai teisingai. Jeigu virėjas gali tvarkyti valstybę, kodėl sporto korespondentas negali rašyti apie literatūrą? Tarybinis žmogus yra šakotas.

Pasikalbėjimo sąskaita grėsė susprogdinti mūsų kuklų biudžetą. Sutriuškinti Lenino teze, mes lėtai nuleidome ragelį.

venime. Klausantis jo logiškos ir labai turiningos kalbos, buvo malonu ausiai ir širdžiai. Užtat po jo kalbos atsirado norinčiųjų įsirašyti į Susivienijimą. Mielam Povilui didžiulis dėkui ir širdinga pagarba. Parengimas buvo sėkmingas visais žvilgsniais. Jo pasisekimui ir visos 228 kuopos bendros veiklos labai daug ir nenuilstamai pasidarbavo nuoširdus visuomenininkas Vytautas Uznsys, be kurio sumanumo ir apskurumo neįmanoma apseiti. Taigi dėkui V. Uzniui ir linkime jo visai kuopai niekuomet nepavargti. (sb)

Afrodytė Plumpaitė (J. Cijunelienė) atveda kuklų filmo kūrėją A. Kezį, SJ, atsiimti "oskarą" už geriausią filmą. V. Kauliaus, SJ nuotrauka

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

**RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525**

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

GYVATARAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

grandiozinių balių ir pan.

Šiuo metu, Hamiltono Gyvataras paruošęs sparnus, nusileidžiant net prie Ramiojo vandenyno, Vancouverio uoste, pakeliui aplankant "auksinių" vakarų lietuviškas kolonijas, kaip Vinipegas, Edmontonas, Calgary. Tad ir sėkmės hamiltoniečiams jų šešių tūkšt. mylių kelionė!

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

LIKIMO GALIA CHICAGOS LIETUVIŲ OPEROS SCENOJE

ANTANAS NAKAS

Š. m. balandžio mėn. 18 d. Chicagoje, Marijos aukš. mok. scenoje įvyko Verdi operos "Likimo Galia" (La Forza del Destino) premjera, o po jos dar 3 tos operos spektakliai. Pasirinkimas pastatyti šią operą daugumos lankytojų buvo labai teigiamai įvertintas.

Žymaus rašytojo -- Franco Verfelio, didelio Verdi gerbėjo, galutinas operos libreto apipavidalinimas, labai daug prisidėjo prie operos šių dienų aktualumo. Lietuvių operos kolektyvo: dirigento, režisieriaus, dailininko, solistų, choro dalyvių ir scenos taktininkų pastangos, operą statant, pasiekti didesnį meniškumą, suteikti jai gražaus spektaklio vaizdą, pasisekė. Tuo labiau ši sėkmė mums brangesnė, nes ji iškovota tremties sąlygomis, mūsų pačių pastangomis ir sugebėjimais, mūsų išradingu ir ryžtu.

Dramos užuomazga prologas turi lemiančią reikšmę visai dramai. Prologe pasirodė marizmas -- Vytautas Nakas, Leonora -- jo dukterė -- Dana Stankaitytė, Don Alvaro, Leonoros mylimasis -- Stasys Baras ir Curra, Leonoros tarnaitė -- Genovaitė Mažeikienė. Prologas muzikaliai buvo praveistas gyvai ir įtikinančiai. Šio veiksmo Leonoros ariją "Aš tremtinė našlaitė" pradžioje Verdi buvo parašęs projektuojamai operai, pagal Šekspiro dramą "Karalius Lyras" Cordelijos personažui kaip kavatiną, tačiau vėliau, truputį modifikuota, ši kavatina buvo perkelta į Likimo Galia operą -- Leonoros vaidmeniu.

Apsuptoje dideliais, žaliuojančiais medžiais ir prūdais viloje Sant' Agata, netoli Parmos, Verdi išgyveno apie 50 metų. Čia buvo daug saulės, pavėsio, skaidri itališko dangaus mėlynė ir

tylūs žvaigždėti vakarai. Būdamas gyvo, judraus charakterio, jis buvo apsuptytas draugų. Verdi daug skaitė, Mėgiami jo autoriai buvo: Šekspyras, Hugo, Moljeras, Duma. Dažnai pasijusdavo vienišas. Kartais vienatvės valandos buvo gilios ir ilgos. Ieškodamas siužeto naujai operai jis apsisusto ties Likimo Galia drama ir čia operą sukūrė.

Gražūs šioje operoje chorai ir solistų arijos. Mūsų pastatyme chorai buvo gerai paruošti, spalvingi, balsai gerai išlyginti. Nors spektakliuose ir pasitaikė įstojimų nesklaidumų (antras spektaklis), tačiau šios smulkmenos nesugadino gero išpūdzio. Čia daug pasidarbavo chormeistrai A. Gečas, A. Stephens ir B. Prapuolenis. Su choro pasirodymu scenoje režisieriui visada iškyla masinių scenų apipavidalinimo rūpestis. Choro sąstatas ne profesionališkas, tad ir įvertinimo mąstas jam taikomas kitoks. 88 asmenų sugrupavimas scenoje sudarė nemažą problemą, tačiau režisieriaus Petro Maželio sugebėjimai ir didelis taktas davė labai gražių rezultatų ir masinės scenos buvo gerai meniškai apipavidalintos. Šiame darbe režisieriui daug padėjo techninius scenos vadovus Č. Rukuižą ir K. Cijūnėlio apšvietimas.

Ypatingai maloni šiais metais staigmena tai -- Danos Stankaitytės, Leonoros rojėje, pasikeitimas vaidybiniu požiūriu. Nežinau tikros priežasties, netvirtinu, bet tik sakau gal keletą kartų spaudoje pareikšti "prie kaištai dėl jos ankstyvės, gana statiškos, vaidybos, prisidėjo prie jos dabartinio pasikeitimo" labai gerą pusę. Leonoros tyroji meilė, vienišumas jos pačios ir artimųjų mirtis buvo iš-

dainuota ir išgyventa dramatiškai ir nemeluotai. Balsas skambėjo įvairiaspalviai niuansuotai, lygiai, kaip pritinga gerai operos dainininkai. Mūsų šilti linkėjimai lydi šį jos pasikeitimą.

Likimo galios aistrų pagauti Don Alvaro -- Stasys Baras ir Don Carlo -- Algirdas Brazis -- Leonoros mylimasis ir brolis dramatiškai -- vaidybiniai išryškino likimo galios beviltingai sunaikinamus jų troškimus, jaunystės polekių ir visą beprasmiškumą, supantį jų gyvenimą. Nekartosime, kad S. Baras yra aukšto lygio ir dramatiško pajėgumo dainininkas.

Ypač sunki buvo Don Carlo rolė muzikiniu ir vaidybiniu atžvilgiu. Nuolatinė aukštųjų gaidų tensūra, beprasmis keršto troškimas ir nerimas atsilyginti už tariamai padarytą savo seseriai skriaudą, pareikalavo iš Brazio didelės dramatinės įtampos, kurią dainininkas mokėjo parodyti. Aistrų sąmišryje, tokiu požiūriu imant jo vaidybą, pateisinamas kairur ir aukštutinių gaidų forsavimas. Scenoje jis moka jaustis labai laisvai.

Preziosilla -- Roma Mastienė sukūrė sceniškai gyvą, judrų, patrauklų čigonės tipą. Savopartijoje su choru ji labai pagyvino pirmojo ir paskutiniojo veiksmo scenas.

Guardiano, vienuolyno vyresnysis -- J. Vaznelis sultingai skambančiu bosu, kurį kartais nustelbdavo išbalansuotas orkestras, drauge su savo palydovu vienuoliu Melitone -- Vl. Baltrušaičiu labai daug prisidėjo prie sukūrimo vienuolyno atmosferos orumo.

Pirmą kartą Verdi savo operoje įvedė komišką personažą Melitonės vaidmenyje. Vėliau šio prototipo personažą, tik

Būti kurio nors mūsų parengimo kritiku ar net reporteriu nėra lengvas uždavinys. Mat, pa-

stipriau muzikaliai išryškintą, Verdi pakartojo savo paskutiniojoje, 26-joje operoje "Falstaff". Baltrušaitis savo rolėje parodė gerų vaidybinių sugebėjimų ir jo sukurtas komiškas vienuolio personažas gerai buvo išryškintas.

Kiti solistai B. Maciukevičius, J. Savrimas, J. Aleksūnas ir V. Momkus daug prisidėjo prie operos sėkmingos eigos.

Šio veikalo pastatymą vyriausias operos vadovas ir dirigentas -- Vytautas Marijošius atnešė savo teatralinį patyrimą ir sugebėjimus operos vyksmą sukoordinuoti taip, kad paliktų šviesus prisiminimas apie gražų ir darnų spektaklį, kurį teko matyti keletą kartų.

Operos partitūroje buvo padaryta nemaža kupiūrų: išleista visa graži operos uvertiūra (per mažas jai atlikti orkestras sąstatas) ir kaikurios scenos. Statydami Likimo Galia ir kitos operos daro savus sutrumpinimus. Mūsų operą su 30 asmenų orkestru turėjo vos 9 val. laiko repeticioms. Turtingesnės operos orkestrinė repeticija (Likimo Galia) skiria virš 30 valandų. Kaip matome skirtumas didelis. Prityrusio dirigento rankose orkestras ir visas operos ansambelis praskambėjo sodriai, išskyrus kaikurių vietų, kurioms išlyginti dirigentas neturėjo galimybių. Dirigento asistentas buvo A. Vasaitis.

Dailininko Jurgio Daugvilos dekoracijos buvo sumaniai atliktos. Dėl lėšų stokos atskiri scenovaizdžiai negalėjo būti nuoseklesni, puošnesni ir turtingesni. Ypač tai buvo pastebima operos prologe. Dekoracijos operos eigoje galėjo būti greitai keičiamos (Nukelta į 6 psl.)

LIKIMO GALIA -- SCENOJE IR GYVENIME

prastai gerų norų netrūksta ir jei rezultatai neišėjo tokie geri, kokių norėjusi, priežasčių pasiteisinimui yra daugiau negu reikėtų. Užtat, iševijos reporteriams parengimus tenka vertinti nematuojant juos absoliučiu mastu, bet išeinant iš židrovų ir klausytojų reakcijos. Jei ji palanki, viskas kita tik smulkmenos.

Apsišarvavęs tokia filosofija nuėjau į Chicago Lietuvos Operos G. Verdi "Likimo galia" 4-tą spektaklį, įvykusį š. m. balandžio 26 d. Marijos Aukštesnės Mokyklos salėje. Pagal tradiciją, pirmo spektaklio -- premjeros -- laukiama su nepasitikėjimu ar baimė. Gali dar paaiškėti vienas kitas nesklaidumas -- juk dirbama su mėgėjais, nors kartais ir profesionalinio lygio. Premjeroje esama įtempimo, balsų taupymo, kuris pranyksta jau ant ram spektaklyje. Tokiu būdu antras spektaklis pagal praktiką būdavo geriausias. Trečias ar ketvirtas spektaklis, nors logiškai turėtų būti dar geresnis, iš tikro būna kiek blogesnis, nes jau dirbama su mintimi kad jau vistiek galas ir nėra čia ko persitempti. Ir tą nuotaiką, deja, jau galima lengvai pastebėti.

"Likimo galios" turinys yra toks naivus ir dirbtinas, kad apie jį neverta ir kalbėti, tačiau ši opera dar tebestato ma dėl to, kad joje yra gerų arijų, leidžiančių puikiai pasirodyti solistams, neblogo choro dainų ir gražios palydinčios muzikos. Tai turbūt nulėmė to veikalo pasirinkimą, nors turint galvoje paskutiniojo meto milžiniškus pasikeitimus žmonijos nuotaikose ir galvosenoje, "Likimo galia" yra sunkiai pakeliamas anachronizmas.

Bet tiems pasikeitimams, man rodos, mes turime išigiję kietą imunitetą. Užtat galima kalbėti apie "Likimo galia"

ir mūsų gyvenime. Ir tai nestebėtina, židrovo ar židrovės amžiaus vidurkis buvo pralenkęs 50 metų. Daugeliui operos spektakliai yra vie ninteleproga susitikimui po ilgesnio laiko ir dažnai suskambėdavo klausimas: "Sveikas, sveikas, o kas Tamsta busi". Iš to taško žiūrint, opera nebuvo tokia svetima: jos likimo netikėtumus pergyvenę personažai atsidūrė vienuolynuose, kuriuose nėra progreso.

Operą ramiai dirigavo Vytautas Marijošius. Atrodo, kad ir jis yra pasidavęs rezignuojančiom nuotaikoms. Gal ir nėra ko draskytis, juo labiau, kaip eina gandai kad maestro per repeticijas numetęs 14 svarų, tačiau bent vienoje vietoje -- čigonės ir kareivių bubno dainoje -- truputį daugiau gyvumo ir temperamento tikrai nebūtų pakenkę.

Dana Stankaitytė, anot programos "a principal star of Lithuanian Opera of Chicago" pasirodė verta to (ir gal net dar geresnės institucijos tokio pat) termino. Ji tikrai gražiai dainavo. Labai smagu buvo klausytis ir Stasio Baro, kuris, sakoma, turėjęs kiek sunkumų su balsu premjeroje. Jonas Vaznelis buvo puikus jam įprastoje vienuolio, šį kartą vienuolyno viršininko, rolėje, o Algirdas Brazis turbūt niekados negalės nuvilti. Pagelbinėse rolėse pasirodė Vladas Baltrušaitis, Roma Mastienė, Vytautas Nakas, Julius Savrimas, Genovaitė Mažeikienė, Bronius Maciukevičius ir Vaclovas Momkus parodė nemažai entuziazmo ir sugebėjimo. Gražios dekoracijos buvo Jurgio Daugvilos. Režisūra Petro Maželio.

Pilna salė publikos spektaklį priėmė su dkingu pasitenkimu, ka tučių ir net ovacijų solistams netrūko. Tai galima būtų suvesti į linkėjimus dar nepasiduoti likimo galiai. (vm)

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS (5)

MOKSLAS PRASIDEDA

Gegužės pirmąją atvykęs į Maskvą Tuomi rado pulkininką jo belaukiantį. Jie nuvyko į gražiausius miesto daugiabučius namus Kutuzovo prospekte ir keltuvu pakilo į penktą aukštą. Tenai pulkininkas pravėrė duris, tariamai vedančias į sandėliuką. Iš tikrųjų už jų pasirodė slapti laiptai į butą šeštajame aukšte.

-- Palipėkime, -- tarė pulkininkas. -- Noriu parodyti tavo naują butą.

Butas susidėjo iš didelio, elegantiškais baldais apstatyto saliono -- valgomojo, išklotu orientaliniais kilimais, vieno didelio ir antro mažesnio miegamųjų, amerikietiška įrengtos virtuvės ir modernios vonios. Šiurii, spiruoklės pavidalo laiptai vedė į erdvią verandą ant stogo. Kambarių apstatymą sudarė dvi raudona oda aptrauktos sofos, raudonmedžio rašomasis stalas, filmų projektorius su ekranu, teniso stalas ir seifas. Viena siena ištiesai buvo padengta lentynomis, prikrautomis amerikinių žurnalų, New York Times laikraščių, Hemingway, Twaino, Londono, Steinbecko, Dreiserio ir Dickenso romanų. Toli į šiaurę, kaip akis užmatė, vingiavosi melsva Maskvos upės vaga, o rytuose rikiavosi Kremliaus cerkvių bokštai, kurie saulės nušvies ti spindėjo tartum auksiniai svogūnai. Šis kambarys buvo šnipinėjimo agentų mokykla.

-- Šiuo metu visi atostogauja, todėl kurį laiką

teks tau vienam pasitvarkyti, -- paaiškino pulkininkas. -- Apžiūrėk miestą, išsimiegok, kiek tik nori, ir būk ramus, kol mes tau pasirodysime. Kaim ynai žino, kad jie neturi tavęs kamantinėti klausimais. Susitikęs ką iš jų keltuve, gali pasakyti "hello" ir nieko daugiau. Dabar leis palinkėti tau pasisekimo naujajame gyvenime.

To naujojo gyvenimo įžanga, skirta laisvei ir privatiškumui, baigėsi šeštąją dieną. Prieš aštuntą valandą ryte jį pažadino telefono skambutis: -- Ši rytą niekur neišeik, -- pasakė jam balsas ragelyje, -- sulauksi svečių.

Tuomi buvo ant stogo verandoje, kada po valandos per saliono lubas, esančias ties veranda, jis išgirdo kažką garsiai klausiant:

-- Hello! Ar yra kas šiame bute?

Greit spiruokliniais laiptais nuskubėjęs žemyn, jis pamatė žemo ūgio, greičiau atstumiančios, negu patraukiančios išvaizdos vyrą su padribusiais žandais, didele nosimi, ant kurios kabojo akiniai plieniniuose rėmuose, ant galvos juodi tankūs plaukai, suversti užpakalin.

-- Aš esu Aleksiejus Ivanovičius, tavo pagrindinis instruktorius ir patarėjas, -- jis prisistatė. -- Atleisk, kad nepasiklausęs pas tave išibroviau.

Svečias buvo Aleksiejus Ivanovičius Galkinas. Būdamas komjaunuoliu, jis (ūkininkų vaikas) dirbo Maskvos požeminiame geležinkelio, o vakarais mokėsi. Savo paklusnumu, stropumu ir išsimokslinimu jis greit kilo sovietinėje žvalgyboje. Nuo 1951 iki 1956 metų dirbo agentu Jungtinėje Valstybėje, vaidindamas Jungtinių Tautų tarnautoją. Čia jis pasisidėntė iš pačių pirmųjų šaltinių patirti, kas jam būtų reikalingiausia, ruošiant šnipus veikti Amerikoje. Kas keli mėnesiai jis keisdavo nuomojamą

butą New Yorke, tuo siekdamas geriau pažinti įvairias to miesto dalis ir priemiesčius. Jis nuolatos stengėsi lankytis įvairiuose privačiuose pobūviuose ir šeimos, kad geriau pažintų amerikiečių gyvenimą ir išvaizduotų, kaip ruošti sovietinius agentus, kad jie neišsiskirtų iš amerikiečių.

-- Pirmą aš tau bendrais bruožais papasakosiu, ko turėsi išmokti, o po to galėsi mane klausinėti, ir aš tau atsakysiu, -- pradėjo Galkinas, nors ir savotiška tarme, bet suprantamai angliškai. -- Tavo amokymas užtruks trejis metus. Svarbiausias dalykas bus žvalgybos teorija ir praktika. Ji tau dėstysiu aš pats. Turėsi studijuoti Markso, Lenino ir Engelso filosofiją, kiek ji rišasi su žvalgyba, o taip pat ir techninius dalykus -- šifrą, fotografavimą, slaptą rašymą. Greta to mes tave vispusiškai supažindinsime su Jungtinėmis Valstybėmis: jų istorija, geografia, politika, kariniais įrengimais ir dabartiniu gyvenimu. Suprantamas daiktas, daug turėsimė padirbėti su tavo anglų kalba. Žinau, tu kalbi gana gerai angliškai, bet kalba nuolatos keičiasi. Išitisus metus teks mokytis specialių išsireiškimų, nes mes turėsimė tavo kalbą kaip galint daugiau apvalyti nuo tarmiškumą. Beje, man rodos, tau patinka filmos, -- tarė, atkreipdamas dėmesį į projektorių. -- Amerikines filmas tau demonstruosime visą laiką. Jų turime labai didelį rinkinį.

Galkinas nutilo, pasilenkė ir pakėlė užrašų bloką, kuriame Tuomi bandė šį tą pasižymėti, kad nepamirštų.

-- Nuo šiol prašau ničnieko neužrašinėti, -- įspėjo, -- nes viską turi be užrašų įsikalti atmintin.

(Nukelta į 6 psl.)

LIKIMO GALIA...

(Atkelta iš 5 psl.)

čiamos. Būdinga buvo vėliava su stilizuoto buliaus piešiniu, charakterizuojanti miestelio užėigos sceną su jos marga minia. Vienuolyno koplyčioje bizantiško stiliaus Madona derinosi prie puikaus vienuolių choro giesmės: "Stebuklingoji Dievo Motina". Ši scena yra viena iš išpūdingiausių visoje operoje.

Šios operos pastatymas ir geras spektaklis daugeliui kam paliko gilių išpūdį ir privertė pagalvoti apie Chicago's Liet. Operos, kurios pirmininku yra Kazimieras Skaisgirys, atliekamą didelį darbą, reikalaujanti beribio pasiaukojimo apie kurį ne kartą jau yra rašę mūsų talentingi žurnalistai, o ypač tai giliai ir šiltai atliko Vladas Butėnas.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS

(Atkelta iš 5 psl.)

-- Atsiprašau, -- bandė pasiteisinti Tuomi.
-- Ne, ne, -- tęsė Galkinas, tapnodamas Tuomi petį. -- Daryk didelį skirtumą tarp pataisymo ir papeikimo. Kada nors tavo gyvybė gali pareiti nuo to, ką čia išmoksi, todėl visi tavo instruktoriai stengsis nurodyti klaidas, kurios gali tave prazudyti. Mes paprasčiausiai norime tau tik padėti, ypatingai aš, kaip tavo patarėjas. Mane aukštesnieji vertins pagal tai, kaip tau seksis. Todėl nesivarždamas duok man klausimus ir su manimi aiškinkis visus dalykus, nors jie būtų grynai asmeniškai ar kasdieniški. Na, o dabar -- ar netiktų stiklinė arbatos?

Kaitindamas vandenį sidabriname samovare, Galkinas kalbėjo:

-- Žinai, amerikiečiai iš tikrųjų arbatą geria šaltą, dar ledų prisimetę.

-- Gal ir neblogai karštomis dienomis, -- tarė Tuomi.

-- Labai teisingai. Aš beveik pamiršau apie tavo vaikystę Jungtinėse Valstybėse, -- Galkinas pridūrė. -- Tatai yra tavo didelis patogumas, palyginti su kitais, kuriuos nelegaliai tenai siunčiame. Bet vis dėlto ir tu turėsi be galo daug ko išmokti.

Gurkšnodamas arbatą, Galkinas tęsė:

-- Antroji tavo apmokymo dalis bus visiškai praktiška. Visą dėmesį turėsimės sukaupti, kad iškaltumei, kuo tu būsi ir kuo neva buvai, kadaise gyvendamas Amerikoje. Sukursime ištisą tavo biografiją, ir ją turėsi išmokti taip, tartum iš tikrųjų būtumei išgyvenęs.

-- Ar negalėtumėte man pasakyti, ką aš turėsiu daryti Amerikoje? -- paklausė Tuomi.

-- Smulkmeniškai negalėčiau. Bet pirmasis tavo uždavinys bus gyventi kaip visi amerikiečiai ir susirasti darbą. Po to nužiūrėsi amerikiečius, kurie galėtų mums dirbti. Jeigu viskas dėstysis gerai, tau pavesime kai kuriuos mūsų jau ten turimus agentus. Bet koku atveju, aš beveik tikras, tau teks dirbti iš New Yorko miesto.

-- Ar galėsiu aš pamatyti savo šeimą, kol dar nebūsiu išvykęs? -- pasiteiravo Tuomi.

-- Žinoma, -- užtikrino jam Galkinas. -- Pro tarpiais trumpam laikui galėsi nuvykti į Kirovą, o šventėms vieną kitą kartą mes atgabensime tavo šeimą į Maskvą. Beje, štai adresas, kuriuo tavo žmona gali tau rašinėti. O jeigu turėtumėte bet kokių savo šeimos rūpesčių, nesivaržyk man juos pasakyti.

-- Dar vienas, paskutinis dalykas. Liaudį šviečiant, kartais prisieina aiškinti arba per daug nekinančiai arba panašiai perdedant. Bet tikras ir bešališkas padėties supratimas tau gali turėti gyvybinės svarbos. Todėl nesistebėk, jeigu mes tau apie tą patį dalyką kalbėsime vienaip, o liaudies masei visiškai kitaip. O dabar susipažink su Elena, Maskvos geriausia virėja.

Augalota, stambi, žilstelėjusi, pusšimtį metų amžiaus perkopusi moteriškė pasveikino Tuomi. Daug metų praleido ji Kremliuje, būdama vyriausio virėjo pavaduotoja. Dabar ji dirbo šnipų mokyklos bendrabučio šeimininke. Ji atnešė priešpiečius, susidedančius iš žirnių sriubos, troškintos jautieno su prieskoniais, ryžių pyragaičių, raudonųjų kopūstų, pamidorų su daržovėmis ir melono, netrukus ir raudonojo vyno. Valgius išdėdėjęs ji lyg ir atsiprašė:

-- Kai išsiaiškinsiu, kas jums labiausiai patinka, pasistengsiu pavalgydinti geriau. Neturėtumėte mano globa nusivilti.

(Bus daugiau)

Anuomet... prieš 20 metų, prelatą Igną Albavičių jo 60 metų suaktyvė proga sveikino jo globojamos Cicero lit. mokyklos mokiniai Marius ir Bernardas (dabar muzikas) Prapuoleniai, Zita Snabaitytė (Urbanienė) ir mokytoja Ona Zailskienė.

A.A. Prelatas Ignas Albavičius

Ši gražų pavasario vakarą juoda mirties ranka nutraukė dar vieno gero žmogaus gyvybės siūlą. Laidotuvių koplyčia pilna žmonių. Nulenkę galvas jie paskutinį kartą atsisveikina su prelatu Ignu Albavičium. Sun-

ku skirtis su šiuo geros valios dvasiškiu, kuris gyvendamas žemėje tiek daug pasiaukojęs kitiems ir kuriam kiekvienas žmogus buvo kaip brolis ar sesuo.

Ilgus metus išbuvęs šv. Antano Parapijos klebonu, jis įvykdė daug įvairių patobulinimų. Šalia parapijos reikalų, jis labai daug dirbo su įvairiomis organizacijomis. Nebuvo jam svetimi lietuviški reikalai. Buvo daugelio organizacijų pirmininku. Kas tik besikreipdavo į jį, -- visuomet stengdavosi padėti, patarti, pasidalinę nuosirdžiomis mintimis. Nebuvo minėjimo į kurį jis neateidavo pirmas. Labai jautriai ištiesdavo ranką vargstantčiam lietuviui. Kada tik p. Zailskienės vadovaujamas Cicero Balfo skyrius kreipdavosi į jį, jis niekuomet neatsisakydavo padėti sava auka. Net ir sirgdamas surasdavo progą atsiųsti Balfo savo auką. Jis pats pakuodavo siuntinius vargstantiems lietuviams. Tai buvo žmogus, kuriame plakė tikrai krikščioniška širdis ir kuris geros valios vedamas mylėjo savo artimą. Koplyčioje Balfo vardu atsisveikinimo žodį tarė A. Dzironas.

Šalia šv. Antano Parapijos bažnyčios, stovi lietuviško stiliaus, didelis kryžius. Jis lyg ir pasitinka kiekvieną ateinantį į bažnyčią. Šis kryžius buvo pastatytas a.a. Prelato rūpesčiu ir jo lėšo-

mis. Kryžius yra šviesių spalvų, kaip ir pats velionies atminimas.

Velionis taip pat palai kė glaudžius ryšius su Cicero skautais. Jis juos rėmė tiek materialiai tiek moraliai ir jo nuosirdus skautiškų reikalų supratimas, duodavo impulsą tolimesnei skautiškai veiklai. Štai dėl ko atsisveikinimo vakarą koplyčioje matėsi tiek daug jaunesnių ir vyresnių skautų ir skaučių. Vyresnių skautininkių gražiai tvarkomi jie su darė garbės sargybą, kada karstas buvo nešamas iš koplyčios į bažnyčią. Po pamaldų bažnyčioje karstas buvo atidarytas ir prie karsto iš pradžių budėjo jaunesni skautai (ės), o vėliau budėjimą perėmė vyresniosios skautininkės. Dar prieš išnešant karstą iš koplyčios skautė Jazmina Baukytė paskaitė šitokio turinio atsisveikinimą: "Visagalinti mirtis išskyrė Tave, mielas Prelate, iš mūsų tarpo. Mes jaučiame, kad niekas iš mirusiųjų nebus toks gyvas mūsų širdyse, kaip Tu. Tėviškės mūsų reikalų supratimas ir rūpestinga globa, kurią parodėi mūsų skautiškai šeimai, mums ir toliau įkvėps ir stiprins tuos kilnius siekimus, kurių apimta skautiškoji organizacija, jos nariai stengsis ne tik savo pačių gyvenimą padaryti prasmingesni, bet pasekus Tavo, mielas Prelate, pavyzdžiu, kaip galima daugiau pasitarnauti žmonijai. Tavo gyvenimas, kuris susidėjo iš gerų darbų ir meilės artimui, mums skautams taps kaip šviesus spindulys, prasiveržęs pro mirties tamsą. Mes žinome, kad ne amžinai išėjai iš mūsų tarpo, nes kur tu buvai, -- ten mes dabar esame, o kur tu esi, ten mes būsim..."

Genė Valantinienė

MAINTENANCE MEN

We are 1 of the largest industrial laundries in Michigan & have a training program to teach young men about laundry machinery maintenance. For men who want to finish out their mechanical, electrical & plumbing experiences, there are good conditions & pay with an opportunity to advance into supervision. All references will be checked.

CADILLAC OVERALL SUPPLIES CO.

2625 EMERALD DRIVE
KALAMAZOO, MICH.
616 — 349.9747 — For Appointment (33-35)

JULIJOS RAJAUSKAITĖS KONCERTAS BOSTONE

Baltų - Amerikiečių d-jos XIV-to sezono trečiasis koncertas, surengtas Jordan Hall'e, balandžio 24 d. vakare, atiteko lietuviams. Koncerto programą atliko mūsų iškilioji pianistė Julija Rajauskaitė.

Savo pirmą pasirodymui Bostone koncertantė pasirinko Fr. Liszt'o fortepioninę kūrybą, tiksliau kalbant, šiuos jo veikalus: Laidotuves, Dvilengdas (vieną apie Šv. Pranciškų Asyžietį, kitą apie Šv. Pranciškų Paulietį), Petrarkos Sone-tą Nr. 104, La Campanella (Varpelį), Kelionių metus Šveicarijoje, etiudus Gromenreigen, La Leggieroza ir Vengrų rapsodiją Nr. 12. Tokis programos sudarymas, nors savo esme yra idomus ir vertingas, turi ir vieną kitą pavojų: vis to paties kompozitoriaus kūriniai į koncertą gali įnešti monotonijos, gi Fr. Liszt'o kūryba, kupinta kontrastų -- dramtizmo ir lyrizmo, vidi-nio nerimo bei degimo, gali išsemti koncertanto jėgas.

Pianistė Julija Rajauskaitė, kaip žinom, muzikos studijas baigė Kurno konservatorijoje, fortepioną studijuodama prof. Ružickio klasėje. Vėliau savo pamėgtą meną ji gilino Vokietijoje ir Amerikoje. Bostone Jul.

Rajauskaitė pasirodė kaip tikrai pajėgi ir subrendusi menininkė. Visų pirma, besiklausant jos koncerto, akysna ir ausysna krito šie dalykai: virtuoziškos skambinimo technika, klaviatūros užgavimo jėga, gilius Fr. Liszt'o muzikos pažinimas. Visi trys dalykai yra vienodai svarbūs ir vertingi, bet priekin prasišovė skambinimo jėga, pianistės ištvermė. Pamatęs prie didelio muzikos instrumento grakščią ir smulkią moters statulą, iš karto nenori tikėti, kad ji galėtų įveikti koncerto sunkumus. Pianistės Jul. Rajauskaitės jėgos, be abejonės, slypi neišorėje bet jos viduje, jos sieloje.

Gal porą šimtų klausytojų -- estų, latvių ir negausų būrelį lietuvių -- koncertantė pavergė jau pačiu pirmuoju skambinamu kūriniu, Fr. Liszt'o Laidotuvėm, vietomis skambėjusiom lyg simfoninis orkestras. "Deimantinę" skambinimo techniką pianistė atskleidė Varpelį (La Campanella), plačiai pažįstamam fortepioninės muzikos kūriny. Fr. Liszt'o nerami dvasia į mus bylojo Legendose, Kelionių metuose, etiuduose, Vengrų rapsodijoje Nr. 12 -- paskutiniame programos kūriny, kurio skambinimo virtuoziškumas bei jėga buvo tokie patys, kaip koncerto pradžioje paskambintų Laidotuvių.

Pianistė Jul. Rajauskaitė Bostone susilaukė karštų aplođismentų, turėjo bisuoti, o po koncerto buvo pasveikinta ir pavašinta ALT S-gos Bostono sk. meniškoj pastogėj. Čia žodį tarė inž. Vyt. Izbičkas, Pranciškų provinciolas T. Leonardas Andriekus, ir Baltų - Amerikiečių d-jos šiemetinis pirm. estas p. Sossar. Padėkos žodį tarė pati p. Rajauskaitė, kurią į Bostoną atlydėjo jos vyras dr. Petrauskas. Svečių priėmimu ir vaišinimu rūpinosi I. Veitienė ir inž. Česl. Mickūnas.

Jul. Rajauskaitės koncertu baigtas XIV-tasis baltų koncertų sezonas. Tegu jų darbas būna sekmingas ir XV-tą sezoną!

St. S.

Mokytojos Galinos Gobienės vadovaujama Detroito "Šilainės" tautinių šokių grupė. Pirmoje eilėje (iš kairės): Kristina Milerytė, Vita Skrebutėnaitė, Karolė Veselkaitė, Antroje eilėje: Aida Smalinskaitė, Vilija Baukytė, vadovė Galina Gobienė, Regina Marčiukaitytė, Aldona Mikailaitė, Trečioje eilėje: Vytautas Reklis, Robertas Selenis, Kęstutis Barčas, Vytenis Ratnikas, Antanas Paškus, Edvardas Sventickas, Kastytis Karvelis, Juozas Vaičiūnas, Algis Skrebutėnas ir akordeonistas Andrius Čerškus, Trūksta Astos Banionytės ir Aidos Arlauskaitės. Ši grupė šoks gegužės 16 d. muzikalinio veikalo pastatyme "Piršlybos Šapnagius". Roberto Selenio nuotrauka

LOJALUMO PARADAS

Š. m. gegužės mėn. 1 d. įvykęs 20-as metinis lojalumo paradas pavyko gerai. Paradą kaip ir anksčiau, rengė JAV užsienio karų Veteranų Sąjunga su tikslu išreikšti ištikimybę JAV ir kaip kontra demonstraciją komunistų rengiamiems gegužės 1 d. paradams.

Parade dalyvavo kariuomenės, policijos, veteranų ir kiti padaliniai bei kelios tautybių grupės, viso per 3,000 asmenų. Dėl lietaus ir grąsinančio oro, stebėtojų skaičius buvo žymiai mažesnis už ankstyvesnius metus, kada susirinkdavo virš 50 tūkstančių žiūrovų.

ALT vadovaujama lietuvių grupė dalyvavo su vėliavomis, ant automobilių užlipintais plakatais ir žygiuojančio jaunimo būreliu. Mūsų grupę sudarė: ALT skyriaus valdyba, Lietuviai Budžiai ir "Grandinėlės" šokėjai.

LAIŠKAI JAV VYRIAUSYBEI

ALT Clevelando skyriaus valdyba paraiškų JAV prezidentui Nixon ir valstybės sekretoriui Rogers, pilnai užgiriant JAV ka-

riuomenės įžygiavimą Cam-bodijon ir Š. Vietnamo strateginių bazių bombardavimo atnaujinimą.

Laiškuose vyriausybė raginama dar stipriau pulti komunistų įtvirtinimus ir tiekimo mazgus, įskaitant Haiphongo uostą, ir uždedant laivyno blokadą visam Š. Vietnamui, su tikslu atsiekti pergalę ir užtikrinti Indokinijos valstybių laisvę.

RAGINIMAS OHIO LIETUVIAMS

ALT Clevelando skyriaus valdyba kviečia ir ragina visas Ohio lietuvių organizacijas parašyti JAV prezidentui, vyriausybės bei kongreso nariams, paremiant JAV karinę akciją Indokinijoje.

AINIŲ DAINOS MUZIKOS INSTITUTE

Gegužės 10 d., sekmadienį, Clevelando Muzikos Instituto Kulas Hall, koncertuoja Chicago De Paul Universiteto Naujosios muzikos grupė.

Koncerto tikslas supažindinti publiką su naujaisiais kompozitorių kūriniais. Programoje dalyvauja dainininkė, instrumentalistai, šokėja, aktorė, stereo juostos, filmos, garsiakalbiai.

Bus atliktos D. Lapinsko "Ainių Dainos". Aldona Stempužienė mezzosopranas, Darius Lapinskas — mušamieji instrumentai, Susan Parenti — fortepio-

nas, Rodney Prunckle — fleita.

Darius Lapinskas skambins Phil Winsor variacijas fortepionu.

Koncerto pradžia 8:30 v. vakaro. Įėjimas laisvas.

• Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyks šeštadienio vakare, gegužės 23 d. Programoje meninė dalis ir šokiai. Šokiams gros Eug. Svidersko vadovaujamas orkestras. Prašomi visi mokyklos draugai ir buvę mokiniai skirti tą vakarą susitikimui.

Aukštesniosios lit. mokyklos baigiamuosius egzaminus rengiasi laikyti Audronė Banionytė, Kazytė Jogaitė, Pranas Joga, Gražina Sviderskaitė ir Ramūnas Švarcas.

• A. A. Irenos Mašiotienės mirties metinių progą, gegužės 9 d., šeštadienį, 9:15 val. ryto šv. Jurgio parapijos bažnyčioje bus laikomos šv. Mišios.

• Grandinėlė išvyksta į Pietų Ameriką birželio mėn. 15 d.

Gegužės mėn. 16 d., 7:30 val. vak. šv. Jurgio parapijos salėje Grandinėlei ruošiamas išleistuvių balius.

Grandinėlė kelionei turi surinkusi \$8,175.00. Iki gegužės 15 d. turi būti įmokėta \$12,000.00 ir likusi suma iki gegužės 30 d. Tai gi, dar trūksta daug pinigų. Gerasirdžiai lietuviai prisidėkit prie Grandinėlės kelionės išlaidų padengimo. Tėvų Komitetas

• Clevelando "Grandinėlės" nariai kartu su kelių organizacijų atstovais, lietuviškos trispalvės vėdin, gražiai atstovavo lietuvių lojalumo parade Clevelande, nešdami gražų plakatą (I. Raulinaitytės kūryba) ir susilaukdami pritrimo bei aplodismentų iš gatvėse stovinčių žiūrovų.

• Dr. E. Drukteinis, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkas, balandžio 29 d. atsigulė į Kettering Memorial ligoninę, Dayton, operacijai.

• May krautuvėje mieste, Arrow Shirt Co., su Time žurnalo leidimu tik vieną savaitę nuo gegužės 11 d. įsistato specialią parodą "Portraits of a Dany-mic Age". Šioje paveikslų kolekcijoje yra 25 portretai, panaudoti žurnalo Time viršelių, padaryti žymiųjų dailininkų kaip Henry Koerner, Peter Max, Rene Bouche ir kt. Paroda vyks May Co., mieste, trečiame aukšte ir įėjimas, aišku, be užmokesčio.

• Arenoje ši ketvirtadienį, gegužės 7 d., 8 v. v. rungsis sunkaus svorio wrestling čempionai Johnny Powers ir The Sheik. Bilietai nuo 4 iki 2 dol.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ČIURLIONIO ANSAMBLIUI 30 METŲ

Čiurlionio ansamblis, tas mūsų dainų skleidėjas įsisteigęs Vilniuje, kuriam likimas lėmė įsikurti Clevelande, kai krašto okupantai privertė jį pasitraukti į vakarus, kur taip pat skleidė lietuvių dainą, dabar, gegužės 2 d. vakare buvo paminėtas gražia akademija savo patalpose.

Vakaro programą pradėjo ansamblio pirmininkas Vl. Plečkaitis, pakviesdamas sudainuoti "Lietuva brangi", ansamblio himną. Toliau programos vedėju buvo pakviestas buvęs pirmininkas ir garbės narys Juozas Stempužis.

Visas ilgas stalas salės priešakyje buvo apdėtas ansamblui užsitarnavusiais vyrais ir moterimis, greta maestro A. Mikulskio ir O. Mikulskienės, kanklininkų vadovės. Garbės narių tarpe buvo ir atvykusieji iš Lietuvos, ir dirbę tremtyje, ir tili jau čia išieivijoje ansamblui pasitarnavę. Juozas Stempužis priskaitė eilę jau žuvusių, mirusių ansamblių, kurie pagerbti atsistojimu ir daugybę tų ką buvę mecenatais čia, iškelia į amžinastį. Pilnoje salėje buvo daugelis pačių ansamblių vadų ir jų talkininkų dar gyvųjų tarpe.

TAUTYBIŲ PARODA AKRONE

Gegužės 7, 8, ir 9 dienomis Summit Mall prekybos namuose 3265 W. Market St., Akron Ohio Tautybių Komitetas Akronė rengia Tautybių Parodą-Šventę.

Birutės Studijų Draugija, pirmininkaujama J. P. Vaičiūčio, atstovaus Akrono lietuvių toje šventėje, įrengdama paviljonėlį — stalą su lietuvių tautiniais drabužiais, lietuvių autorių knygomis anglų kalba ir lietuviškais kepsniais-sausainiais (grybukai), tortai, "medžio šakos" ir t.t., tautiniais rūbais apsirengę dvi lietuvaitės budės prie stalo. Paviljonėliui įrengti ir tvarkyti išrinktas komitetas: pirm. P. Kazlauskienė, M. Janavičienė, E. Markulienė, O. Kirtiklienė, Palūnienė ir kt.

Gegužės 9 d., 7 val. vak. šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tautinių šokių sambūris ŠOKTINIS iš Clevelando, vadovaujamas Jolitos Kavaliūnaitės, šoks tautinius šokius.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

nas Karvelis. Jis supažindino dalyvius su naujai išleista knyga "Lietuvių Švietimo Vokietijoje". J. Karvelis susirūpinęs išleidimo Ansamblio monografijos ir tam tikslui išleido ansamblio dainų plokštelę, kurios pilnas skiriamas monografijos leidimui.

Baigiant akademią, maestro Mikulskis savo jausminga kalba dėkojo visiems kas tik su ansamblio veikla yrasusiję.

Ansamblio patalpų ant ras kambarys buvo lyg muziejus kur matėsi albumai ir visokiausi plakatai ir skelbimai iš Ansamblio koncertų Europoje.

Vakaras baigtas Lietuvos himnu. Po to tęsėsi vaišės. (ks)

DIRVOS NOVELĖS KONKURAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1970 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 300 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

KNYGA, APIE
KURIĄ VISI
KALBA...
AR TURITE?

REZISTENCIJA

ROMANAS

R. SPALIS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. R. Spalio romaną "Rezistencija"
Kaina 6 dol.

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)

.....
(namo numeris ir gatvė)

.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TEISININKŲ DRAUGIJOS RINKIMŲ REZULTATAI

Lietuvių Teisininkų Draugijos rinkimų komisija (pirm. Antanas Gailiusis, sekr. Lionginas Leknickas ir narys Jonas Mockus), praneša, kad korespondenciniu būdu į LTD Centro Valdybą, balsų dauguma, buvo išrinkti sekantys teisininkai: Mečys Mackevičius, Algirdas Budreckas, Vytautas Račkauskas, Jonas Talalas, Ona Tamulevičienė, Felicijonas Gaudušas ir Jonas Vasaitis. Kandidatais liko: Leopoldas Murelis, Vildė Stasė Čerkauskaitė ir Algirdas Aglinskas.

Į Revizijos Komisiją išrinkti: Jonas Našliūnas, Vytautas Bulota ir Jonas Gudauskis. Kandidatais liko: Edmundas Korzonas ir Alfonsas Pimpė.

Į Garbės Teismą: Juozas Krygeris, Eduardas Petkevičius ir Julius Smetona. Kandidatais liko: Antanas Garmus ir Stasys Lazdinis.

• Prof. Antanas Salys JAV ir Kanados lietuvių mokytojų studijų savaitės dalyvius supažindins su galimybėmis kaip gausinti ir švarinti vaikų lietuvių kalbos žodyną. Studijų savaitė vyks rugpjūčio 16-23 dienomis Dainavoje.

• Torontietė mokyt. J. Čeponkutė JAV ir Kanados mokytojų savaitėje skaitys paskaitą tema: "Skaityba ar skaitymas".

• Juozas Valakas, gyvenęs New Yorke, sunkiai susirgo ir paguldytas į vieną ligoninę Long Island City operacijai.

• Arvydas Jarašius, iš Lansing, Ill., baigęs Thornton Fractional South High School, rekomenduotas kongresmano Edward J. Derwinski, įstojo į Amerikos karinę akademiją West Point.

• Vincas Rastenis, kaip praneša Keleivis, įtrauktas į Encyclopedia Lituanica redagavimo darbą, nes vienam S. Sužiedeliui esanti per daug sunki našta.

DR. VILIUS FIDLERIS

• Dr. V. Fidleris Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungų suvažiavime Toronte skaitys paskaitą "Technikos ateities problemos metalurgijos akimis".

Dr. V. Fidleris gimnaziją lankyti pradėjo Kaune, bet baigti teko Kopenhagoje, Danijoje. 1948 m. emigravo Anglijon. Vakaraus pradėjo universiteto studijas, kurias vėliau tęsė ir įsigijo

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos centro valdybos pirm. dr. inž. Stepas Matas lankėsi Philadelphiaje ir tarėsi su Philadelphiajos skyr. pirmininku dr. inž. V. Klemu artėjančio ALIAS suvažiavimo Toronte (gegužės 30, 31) reikalais. Nuotraukoje dr. S. Matas ir dr. V. Klemas.

Londono (1953 m.) ir Nottinghamo (1955 m.) diplomus fizikos, chemijos ir matematikos srityse. 1958 m. gavo daktaro laipsnį Nottingham universitete kalnų inžinerijos departamente-rheologijos srityje. Vėliau dar gilino savo studijas geologijos ir geofizikos srityse.

Dr. V. Fidlerio profesinė karjera nuo pat pradžių buvo surišta su atominės energijos naudojimo darbais. Anglijoje dirbo U. K. Atomic Energy Authority, o nuo 1961 m. Kanadoje Atomic Energy of Canada Ltd., Chalk River, Ont. Čia specializavosi fizinės metalurgijos srityje, sąsąsėje su deformacijomis niutro- nų spinduliavimo lauke.

Dabar dirba kaip Tyrimų mokslinis bendradarbis ir eilė jo išradimų ir patobulinimų yra naudojami Atomic Energy of Canada Ltd., kuri skaitosi viena iš pažangiausių įmonių pasaulyje atominėje srityje. Dr. Fidleris parašė ir atspausdino keliolika mokslinių darbų, kurių keletas buvo skaityta tarptautinėse mokslų konferencijose įvairiuose kraštuose. Čia galima paminėti keletą iš tų darbų. "Uniaxial In-Reactor Creep of Zirconium Alloys" (Journal of Nuclear Materials, 1968, Amsterdam, Holland); "The Effect of Texture and Strain Aging on Creep of Zircaloy-2" (ASTM Symposium 1968, Philadelphia); "In-Reactor Creep Machines" (International Symposium Harwell, England); "The Zircaloy-2 In-Pile Creep" (ASME Winter Annual Meeting, New York 1962). J. V. Dns

MIRĖ PRANAS PAULIUKONIS

Balandžio 29 d. Worcesterio mirė istorikas, mokytojas ir visuomenininkas Pranas Pauliukonis. Buvo gimęs 1904. XI. 16 Varšaguose, Deltuose valsč., Ukmergės aps.

Nuo 1950 Amerikoje, dirbo Worcesterio liet. mokykloje ir trejus metus jai vadovavo, dėstė Lietuvos istoriją Putnamo seselių bendrabučio studentėms. Aktyviai dalyvavo spaudoje. Priklausė ateitinakms, skautams, šaulių, mokytojų, istorikų draugijoms ir Lietuvių bendruomenės padaliniais.

EAST ST. LOUIS

TRARICINIS PAVASARIO-GEGUŽĖS ŽIEDŲ VAKARAS

Kiekvienais metais ALT S-gos East St. Louis apylinkės skyrius rengia tradicinį pavasario vakarą-subūvimą. Toks vakaras-banketas bus ir šiais metais gegužės mėn. 9 dieną, 7:30 vakaro tiktai malonijoje ir patrauklioje vietoje Holiday Inn patalpose, Route 157 prie Southern Illinois University Ed-

warsville campus.

Panašūs subūvimai nėra dažni East St. Louis ir St. Louis apylinkėse ir į juos atsilankyti visi yra maloniai kviečiami. Kartu yra gera proga apylinkių lietuviams sueiti draugėn ir jaučiai praleisti kelias valandas besišnekučiuojant. Prie to dar visuomet būna ir programos dalis, kuri su malonumu yra išklausoma ir stebima. Gera nuotaika, jaukumas vietoj ir dar užkandžiai ir vienas kitas lašelis muzikos fone primena, kad žmogus su žmogumi turi susitikti kartkartėmis, o ypač mes lietuviai svečioje šalyje.

ALT S-gos East apylinkės ir šiais metais siunčia visiems lietuviams ir jų draugams užkvietimą į šių metų vakarą. Visi yra prašomi užsiregistruoti — pranešti, kad atsilankys pas skyriaus išdininą p. K. Kikutį, 326 St. Louis Road, Collinsville, Ill. laiškų arba paskambinti telefonu 344-3975, nes tas reikalinga žinoti kuriam skaičiui žmonių užsakyti maistą.

Vakaro metu taip pat bus pasveikinti ir du nauji daktarai: Jonas Gumbelevičius, kuris baigė Washington University medicinos mokslus ir Raimondas Čerškus, kuris irgi baigė Washington University odontologijos mokslus. Abu jaunieji daktarai yra aktyvūs lietuvių sūnūs ir vietos lietuvių kolonija nori juos pasveikinti mokslo baigimo proga ir kartu pasidžiaugti. Tik kalnas su kalnu negali susitikti, o lietuvis su lietuviu nesutikti negali. Tad visi patraukime į jaukų pavasario žiedų vakarą. (r)

NEW YORK

PAVASARIO BANKETAS NEW YORKE

Ligi šiol New Yorke pavasario oras ir žaluma vėlavo lyg tyčia. Lyg kas būtų supranavęs šio mėto gražumą ir smagumą nuvilkinant, kad tai sutaptų su Lietuvių Fondo ruošiamu 'pavasario banketu! Kai to įvykio diena — gegužės 9 — čia pat, kai didžioji Waldorf Astoria jau vedinasi, o viešnios atlieka paskutinius prisimieravimus to vakaro pasipuošimui, tada ir tikrasis pavasaris su šiluma ir žalomu pribuvo.

Atrodo, visa aplinka derinasi tam, kad New Yorko ir New Jersey Lietuvių Fondo Vajaus Komitetas galėtų sudaryti puikų jo ruošiamo banketo nuotaiką, sulaukt daug viešnių-svečių ir Lietuvių Fondui patrum-pint nuotolį į "milijoninę pilį".

O kaip bus iš tikrųjų? — Apie tai reikia dar keleto žodžių — įsakmių, aiškių.

Ne perdedant, reiktų tikėtis šiame pavasario bankete viešnių-svečių nemažiau kaip 30-čiai stalų. Jei tiems stalams skirtumėm simboliką — tai juos gal-

DRAMOS VEIKALO KONKURSAS

Los Angeles Dramos Sambūris žvelgdamas į Antrąjį Teatro Festivalį, kuris numatomas 1971 m. Chicagoje, skelbia scenos veikalo konkursą.

Už geriausių kūrinių autoriams yra skiriama:

PIRMOJI PREMIJA — 1,000 dolerių.

ANTROJI PREMIJA — 500 dolerių.

Los Angeles Dramos Sambūris pasilieka teisę premijuotus veikalus pastatyti, kaip premjeras.

Veikalo žanras ir tema nevaržomi. Pageidauja, kad veikalas būtų techniškai įmanomas pastatyti mūsų egzodo sąlygose ir užimtų normalaus spektaklio ilgį.

Rankraščiai turi būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašyti slapyvardžiu. Į atskirą voką įdėti savo tikrąjį pavardę, adresą, telefono numerį ir ant voko užrašyti pasirinktą slapyvardį ir veikalo pavadinimą. Vokas Vertinimo Komisijos nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

Dramaturgai prašomi rankraščius siųsti iki 1970 m. liepos mėn. 1 d. šiuo adresu:

Los Angeles Dramos Sambūris, 4601 W. 4th St., Los Angeles, Calif. 90005.

Vertinimo Komisiją sudaro: prof. dr. Č. Jasutyte, rašytoja Alė Rūta, režisierė D. Mackialienė, rašytojas dr. J. Tininis ir prof. dr. E. Tumienė.

DRAMOS SAMBŪRIO VALDYBA

tume laikyti bunkeriais, kurių kiekviename būtų 10-ties asmenų įgula.

Antra minėtina aplinkybė yra ta, kad šių metų 'pavasario bankete' sušvis reta naujovė, iš kurios Lietuvių Fondui gyvoje perspektyvoje matosi galimybė tapti nebe vieno, o dviejų milijonų pilimi. Šia naujove pats banketas tampa istoriniu, kai čia sužinosim tokią labdarininkų jėgą, kokios lietuviškoje visuomenėje nėra buvę, o be to šis gražus, kilnus pavyzdys nebe lengvai ir pasekamas.

Tos retos, įdomios ir labai vertingos naujovės kaltininkas šiame 'pavasario bankete' bus, tad jis ir jo kilnus testamentas daro šį banketą tokiu, kuriame, be good time, yra ir garbės, pasididžiavimo ir tikro pagrinodo džiaugsmui.

Kas gi yra tas didelis geras, tas giedros žmogus, tas stiprus patriotas?

Iš paviršiaus — jis toks pat kaip ir mes visi. Pažinimu vargo — jis tiek pat patyręs, kaip mūsų daugelis. Tik šiame dolerių krašte jis turėjo tokią sėkmę, kuri išpuola nedaugeliui ir retai, o savo kilniu testamentu — jis yra išveivijoje pirmas ir tuo pačiu vienintelis.

New Yorko ir New Jersey Lietuvių Fondo 'pavasario bankete' š. m. gegužės 9 d. — šeštadienį — 7 val. 30 min. vakaro — Waldorf Astorijoje Manhattane — to kilnaus lietuvių vardas ir pavardė bus žinoma visiems banketo dalyviams, ten išgirsim jo balsą, ten paspaudimu dešinės jį ir pagerbsim.

A. Diržys

• Chicagos Sen. Britanijos Lietuvių klubas, a. a. Br. Balučio Paminklo Fondui surinko \$320.00 aukų.

VASAROTOJŲ DĖMESIUI

Cape Cod Centervilėje vasarotojams išnuomojamas 4-rių miegamųjų vasarnamis, su dideliu medžiais apaugusiu kiemu, viena mylia nuo pajūrio. Kreiptis šiuo adresu: Sofija Vieškalnienė, 21 Bowdoin Ave., Dorchester, Mass. Tel. 436-5139 (Sk.)

PHILADELPHIA

PRAMOGA JAUNIESIEMS

Šiomet, Motinos dienos minėjimą Philadelphiaje, V. Krėvės šeštadieninė mokykla ruošia kitokio pobūdžio.

Š. m. gegužės mėn. 10 d. (sekmadienį), 4 val. p. p. Lietuvių Muzikinio Klubo salėje, 2715 E. Allogheny Ave. ruošiamą didelę pramogą. Atvyksta iš New Yorko 30 jaunų artistų-šokėjų su P. Jurkaus parašytų ir dekoruotų veikalu "Raudona Kepuraitė". Veikalą režisuoja T. Alinskas. J. Matulaitienė vadovauja tautiniams šokiams. Šis vakalas su puikiais artistais buvo parodytas New Yorke ir Elizabethhe. Įdomus ne tik vaikučiams, bet ir tėvams ir seneliams pamatyti jaunuosius talentus. Po vaidinimo geras bufetas, vaisės ir visos kitos prašmatnybės.

WANTED
JOURNEYMEN
FIXTURE BUILDERS
Must have job shop experience.
58 hour week.
O. & W. TOOL
ENGINEERING
15700 Dale Detroit, Mich.
(1 Block E. of Telegraph.
2 Blocks N. of Fenkell)
(313) 538-8200
Ask for Mr. Adams
(34-40)

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE,

•pasaulyje garsiausioje vietoje jau
baigiama įruošti.

Kiekvienam lietuviui branginančiam savo tautos kankinių atminimą dera būti šio paminklo kurėjų tarpe.

Šių metų liepos 7 dieną
kopolyčia bus dedikuota.

SAVO AUKĄ ATSIUVSKITE PRIEŠ KOPLYČIOS
DEDIKACIJĄ.

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

PADĖKA

Šių metų balandžio 5 d. iš mūsų tarpo buvo staigios mirties išskirtas mano brangus brolis
VIKTORAS GUDAITIS.

Palaidotas balandžio 9 d. šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje.

Mes širdingai dėkojame visiems giminėms ir artimiesiems mes užjautusiems ir padėjusiems pernešti anas slegiančią skaudžią atsiskyrimo valandą. Jūsų gausūs užprašymai šv. Mišių už a. a. VIKTORO vėlė ir išieškoti prasmingi paguodos bei gilios užtrojautos žodžiai mus didžiojo liūdesio dienoje stiprino ir širdyse paliko nuoširdumo atminimą neužmirštamai.

Mūsų giliausią padėką reiškiamo kan. V. Zakaraskui, solistui Vl. Baltrušaičiui, nekrologą parašiusiam Jz. Jurevičiui, laidotuvių dir. D. Petkui, Korp! Neo-Iithuania Valdybai ir nariams, surušiems atsisveikinimo akademiją, budėjusiems prie karsto ir jį nešusiems į kapus, filisteriams R. Šarkai ir St. Švedui, pasakiusiems atsisveikinimo kalbas ir visiems VIKTORO draugams, puošiems karstą gėlėmis ir gausiai dalyvavusiems laidotuvių iškilmėse. Mes taip pat niekad neužmiršime ir gautosios globos iš Dr. Gido ir Aldonos Grinių. Jūsų visų tikrasis draugiškumas ryškiai atsispindėjo Jūsų parodytame nuoširdume.

Didžiausia mūsų padėka užuojautas atsiuntusiems Lietuvių Skautų Sąjungos Vyriausiems Skautininkams: s. Lilei Milukienei ir v. s. P. Moiliui, Seserijos ir Brolijos Vadijoms, Atlanto Rajono Vadui s. M. Subačiui su ponja, Atlanto Rajono Vadeiviai s. G. Surdėnui su ponja ir New Yorko Vyr. Skaučių židiniui. Mūsų sunkiosios valandos be Jūsų būtų mums buvę dar sunkesnės.

Nuoširdžiausias ačiū visiems.

Antanas J. Gudaitis ir šeima

ALT S-gos East St. Louis apylinkės skyrius

reiškia nuoširdžią užuojautą

MĖTAI KIKUTIENEI

ir šeimai jos broliui mirus svečioje šio krašto šalyje.